

สำนักหอสมุดกลาง พระจอมเกล้าลาดกระบัง

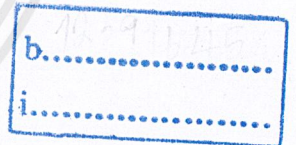
การผลิตภาพยนตร์สารคดี " ชุมชนชาวซิกข์ "
DOCUMENTARY FILM PRODUCTION
" SIK COMMUNITY TEMPLE "

T120815

นายมนัสวีร์ กิจพิศุทธิ

เลขหมู่.....
เลขทะเบียน **120815**
วัน,เดือน,ปี. **2.7 ส.ค. 2555**

ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตร
ศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาภาพยนตร์และวิดีโอ
คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
ปีการศึกษา 2553

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ใบอนุญาตศิลปนิพนธ์

การผลิตภาพยนตร์สารคดี "ชุมชนชาวซิกข์"

DOCUMENTARY FILM PRODUCTION "SIK COMMUNITY TEMPLE"

นาย มนัสวีร์ กิจพิสุทธิ์

Mr. MANATSAWEE KITPISUT

คณะสถาปัตยกรรมศาสตร์ สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง
อนุมัติให้ศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต
สาขาวิชาภาพยนตร์และวิดีโอ

อาจารย์ที่ปรึกษาศิลปนิพนธ์..... *Manat Sawee* ..... วันที่ 30 มิ.ย. 54.....

(อาจารย์เตือนฤดี รักใหม่)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

หัวข้อศิลปนิพนธ์

การผลิตภาพยนตร์สารคดี " ชุมชนวัดซีกษ์ "

DOCUMENTARY FILM PRODUCTION

" SIK COMMUNITY TEMPLE "

ชื่อ

นายมนัสวีร์ กิจพิศุทธิ

สาขาวิชา

ภาพยนตร์และวิดีโอ

กลุ่มวิชา

นิเทศศิลป์

คณะ

สถาปัตยกรรมศาสตร์

ปีการศึกษา

2553

อาจารย์ที่ปรึกษา

อาจารย์เดือนฤดี รักใหม่

บทคัดย่อ

การผลิตภาพยนตร์สารคดี เรื่อง " ชุมชนวัดซีกษ์ " เป็นเรื่องราวที่ข้าพเจ้าต้องการถ่ายทอดให้เห็นชีวิตของกลุ่มคนหนึ่งที่อาศัยอยู่ในกรุงเทพฯ ด้วยการดำรงชีวิตที่แตกต่างจากคนทั่วไป ทั้งศาสนา เชื้อชาติ การแต่งกาย วิถีชีวิตการเป็นอยู่ที่เป็นเอกลักษณ์ซึ่งผู้คนทั่วไปอาจจะยังไม่ทราบถึงชีวิตของกลุ่มคนกลุ่มนี้มากนัก ด้วยการดำรงชีวิตในกลุ่มโดยมีศาสนาเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวชาวซีกษ์สามารถสืบทอดขนบธรรมเนียมประเพณีอยู่มาได้ถึง 500 ปี โดยไม่เปลี่ยนแปลงโดยถูกปลุกฝังจากรุ่นสู่รุ่นจากเด็กเป็นผู้ใหญ่

ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ได้นำเสนอชีวิตความเป็นอยู่ที่มีเอกลักษณ์เฉพาะ เมื่อความเจริญของสังคมที่เปลี่ยนแปลงไป ผู้คนต่างเล็งเห็นประโยชน์ส่วนตัวมากขึ้น แต่ชาวซีกษ์ยังคงกลุ่มตนเองและมีวิถีชีวิตอยู่ในสังคม เมื่อศาสนาและเพื่อเพื่อนมนุษย์ด้วยกันข้าพเจ้าอยากสะท้อนให้ทุกคนมองย้อนดูสังคมปัจจุบันและใช้ชีวิตวิถีแบบชาวซีกษ์เป็นแบบอย่าง

กิตติกรรมประกาศ

โครงการนี้ไม่อาจสำเร็จลุล่วงได้หากขาดบุคคลสำคัญเหล่านี้ ที่คอยให้คำปรึกษาให้ความช่วยเหลือ คอยห่วงใยและให้กำลังใจเสมอมา บุคคลที่จะกล่าวถึงต่อไปนี้จึงถือได้ว่ามีส่วนร่วมในงานของข้าพเจ้าด้วย

ขอขอบพระคุณ ครอบครัว ที่คอยสนับสนุนให้กำลังใจด้วยดีเสมอมา

ขอขอบพระคุณ ชุมชนชาวซิกข์ ที่เปิดโอกาสให้เข้าไปถ่ายทำ สัมภาษณ์อีกทั้งยังให้คำแนะนำช่วยเหลือและให้ความกระจ่างกับเนื้อหาในสารคดีชิ้นนี้เป็นอย่างดี

ขอขอบพระคุณ เพื่อนนิเทศศิลป์ ฉาก 25

ขอขอบพระคุณ เจ้าหน้าที่ภาคนิเทศศิลป์

คุณค่าและประโยชน์อันพึงจากการผลิตภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ผู้ศึกษาขอขอบพระคุณและขอบอุทิศแด่ผู้มีพระคุณทุกท่าน

มนัสวีร์ กิจพิศุทธิ์

30 มิถุนายน 2554

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อ.....	ก
กิตติกรรมประกาศ.....	ข
สารบัญ.....	ค
สารบัญภาพประกอบ.....	จ

บทที่

1	บทนำ.....	1
	ที่มาและความสำคัญของโครงการ.....	1
	วัตถุประสงค์ของโครงการ.....	1
	ขอบเขตของโครงการ.....	1
	ลักษณะของโครงการ.....	2
	แนวทางการบรรลุเป้าหมาย.....	2
	ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ.....	2
2	การศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล.....	3
	การค้นคว้าข้อมูล.....	3
	ประวัติศาสตร์นาซิกซ์.....	3
	ความหมายของคำว่า “ซิกซ์”.....	6
	บุคลิกลักษณะของชาวซิกซ์.....	7
	สัญลักษณ์ต่างๆ ของชาวซิกซ์.....	10
	คำทักทายในศาสนาซิกซ์.....	12
	คำขวัญของชาวซิกซ์ (แยกரா).....	13
	วิถีแห่งซิกซ์.....	13
	พระศาสนสถานคुरुควารา - วัดซิกซ์.....	14
	พระศาสนสถานคुरुควารา - ห้องโถงประกอบพิธีเจริญธรรม.....	15
	พระศาสนสถานคुरुควารา - ร้องเพลงสวดมนต์สรรเสริญพระเจ้า.....	16
	คुरुควาราในประเทศไทย.....	17
	ความรู้ทางภาพยนตร์สารคดี.....	18

	หน้า
การกำกับภาพยนตร์สารคดี	18
การค้นคว้าข้อมูลเพื่อออกแบบงานสร้าง	20
ภาพยนตร์เรื่อง Partition สังกะแยงสองแผ่นดิน	20
สรุปการค้นคว้าวิเคราะห์ข้อมูล	22
3 บทภาพยนตร์.....	23
สรุปการวาง โครงเรื่องภาพยนตร์สารคดี.....	23
บทภาพยนตร์สารคดี	24
4 ขั้นตอนการทำงาน.....	26
การเตรียมงานก่อนการถ่ายทำภาพยนตร์สารคดี (Pre-Production).....	26
การถ่ายทำภาพยนตร์สารคดี (Production).....	27
การวางแผนก่อนการตัดต่อ.....	30
งานหลังการถ่ายทำภาพยนตร์สารคดี (Post-Production).....	30
5 บทสรุป และข้อเสนอแนะ.....	32
บทสรุป	32
ข้อเสนอแนะ.....	33
บรรณานุกรม	34
ประวัติผู้วิจัย	35

สารบัญภาพประกอบ

ภาพที่		หน้า
1	ภาพพระศาสดาของซิกข์	3
2	ภาพพระศาสดาทั้งสี่	6
3	ภาพผมในสมัยโบราณ	7
4	ภาพหวี	8
5	ภาพกางเกงในขาสั้น	8
6	ภาพกำไลเหล็ก	9
7	ภาพดาบ (กิริปาน)	9
8	ภาพสัญลักษณ์เอก โองการ	10
9	ภาพเครื่องหมายเกียรติยศ	11
10	ภาพธงชัย	11
11	ภาพศาสนสถานคุรุควารา	14
12	ภาพห้องประกอบพิธี	15
13	ภาพปกภาพยนตร์เรื่อง Partition	20
14	ภาพตัวอย่างการใช้องค์ประกอบภาพของภาพยนตร์เรื่อง Partition	21
15	ภาพการถ่ายทำกิจกรรมของชาวซิกข์	28
16	ภาพการถ่ายทำกิจกรรม พิธีกรรมภายในวัด	29
17	ภาพการสัมภาษณ์	30

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของโครงการ

ศาสนา นับเป็นสิ่งที่มนุษย์แทบทุกคนใช้ยึดเหนี่ยวจิตใจ แตกต่างกันไปตามความเชื่อ และท้องถิ่น ข้าพเจ้าก็มีความเชื่อเช่นนั้นเหมือนกัน ว่ามนุษย์ทุกคนย่อมมีสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ ข้าพเจ้าจึงได้ศึกษาในเรื่องของศาสนา เป็นศาสนาที่มีน้อยมากในประเทศไทย โดยกลุ่มคนที่เข้ามาอาศัย ทำมาหากินในประเทศไทย แล้วก่อร่างสร้างตัว สร้างศาสนสถาน และปลูกฝังคนรุ่นหลังให้ใกล้ชิดกับศาสนา นั่นก็คือ ศาสนาซิกข์

ข้าพเจ้าต้องการจะศึกษา วิถี ธรรมเนียมปฏิบัติ และความเชื่อของชาวซิกข์ในประเทศไทย ให้ผู้ชมได้เห็นถึงความแตกต่าง ผ่านมุมมองของการผลิตภาพยนตร์สารคดีขนาดสั้น

วัตถุประสงค์ของโครงการ

1. เพื่อเรียนรู้กระบวนการสร้างภาพยนตร์สารคดีขนาดสั้น
2. เพื่อศึกษาประวัติความเป็นมาของศาสนาซิกข์
3. เพื่อศึกษาความเชื่อ ธรรมเนียมปฏิบัติ ของชาวซิกข์

ขอบเขตของโครงการ

ผลิตภาพยนตร์สารคดีขนาดสั้น ระบบดิจิทัลวิดีโอ (HDV) รูปแบบ 16 : 9 (wide screen) ความยาว 10 นาที

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ลักษณะของโครงการ

ภาพยนตร์สารคดีเรื่อง ชุมชนชาวซิกข์ เน้นในเรื่องของการกำกับภาพของบรรยากาศ โทนสี เพื่อถ่ายทอดอารมณ์

แนวทางบรรลุเป้าหมาย

1. เก็บรวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้อง ศึกษาค้นคว้าข้อมูล
2. หาข้อมูลจากข้อมูลจริง
3. หา reference การจัดองค์ประกอบ โทนสี แสง
4. การถ่ายทำสารคดี นำบทสารคดีที่ได้มาเป็นแนวทาง ในการถ่ายทำโดยลงไปทำงานในสถานที่จริง ทำการบันทึกภาพ และรวบรวมจนเสร็จเป็นภาพยนตร์สารคดี

ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ

1. เรียนรู้และฝึกทักษะ ในกระบวนการผลิตภาพยนตร์สารคดี
2. ได้เผยแพร่ความงดงามทางศิลปะ ความงามทางด้านภาพ
3. เข้าใจถึงหลักธรรม การปฏิบัติ ของศาสนาซิกข์

บทที่ 2

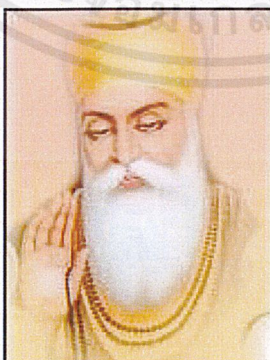
การศึกษาค้นคว้าและวิเคราะห์ข้อมูล

การค้นคว้าข้อมูล

การผลิตภาพยนตร์สารคดี ต้องทำการศึกษาข้อมูล วิเคราะห์ข้อมูล รวบรวมและสรุปออกมา ก่อนจะถึงขั้นตอนการผลิต ซึ่งเป็นสิ่งที่สำคัญมากที่จะใช้กำหนดแนวทาง และรูปแบบในการนำเสนอ ซึ่งแบ่งออกเป็น 3 ส่วน

1. การหาแหล่งข้อมูล และความน่าสนใจในเรื่องที่จะศึกษา
2. ศึกษารูปแบบภาพยนตร์สารคดี ว่าส่วนประกอบของภาพยนตร์สารคดีที่ดัดนั้นประกอบไปด้วยอะไรบ้าง และแนวทางบรรลุเป้าหมายในการผลิตต้องใช้วิธีการใดบ้าง
3. ศึกษาข้อมูลในเรื่องของประวัติ ความเป็นมา ความเชื่อ เพื่อจะได้เห็นถึงแนวทางปัญหาความขัดแย้ง และนำประเด็นนั้นมาตั้งเป็นคำถาม รวมทั้งเป็นแนวทางการเรียนรู้ เพื่อใช้ในการปรับตัวอยู่ร่วมกันในระหว่างการถ่ายทำ

ประวัติศาสนาซิกข์

ภาพที่ 1 : พระศาสดาของซิกข์

ที่มา: สมาคมศรีคุรุคิงส์สภา. สถาบันศาสนาซิกข์แห่งประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร, 2551

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

พระศาสดาคูรูนานักเดวีย ศาสนาซิกข์ เป็นศาสนาที่ก่อตั้งขึ้นมาโดย พระศาสดาศรีคูรูนานักเดวีย ในปี พ.ศ. 2012 (ค.ศ. 1469) โดย ท่านคูรูนานักเดวีย เป็นผู้ที่ได้ตั้งหลักธรรมและคำสอนพื้นฐานของศาสนาซิกข์ขึ้นมา ศาสนาซิกข์เป็นศาสนาที่ตั้งอยู่บนรากฐานแห่งความจริงและเน้นความเรียบง่าย สอนให้ทุกคนยึดมั่นและศรัทธาในพระเจ้าแต่เพียงพระองค์เดียว

ศาสนาซิกข์เป็นศาสนาที่เน้นในหลักของการปฏิบัติ เป็นศาสนาแห่งความเชื่อมั่นและศรัทธา การมองโลกในแง่ดีและอย่างมีความหวังด้วยเหตุและผล สนับสนุนด้วยปรัชญาศาสตร์เพื่อความก้าวหน้าของมวลมนุษยศาสตร์ ศาสนาซิกข์เน้นแนวทางการดำรงชีวิตอย่างมีคุณค่าและการอุทิศตนให้เป็น ประโยชน์ต่อสังคมส่วนรวม อาจกล่าวได้ว่า ศาสนาซิกข์เป็นศาสนาที่สำคัญศาสนาหนึ่ง

ปัจจุบันนี้ ศาสนาซิกข์สอนให้ทุกคนมีความเท่าเทียมกัน คนทุกเชื้อชาติ ทุกศาสนา และทุกชนชั้นวรรณะ ต่างก็เสมอภาคกัน เมื่ออยู่เบื้องหน้าพระเจ้า ท่านคูรูนานักเดวีย ได้สอนเราทุกคนให้รู้จักกับแนวความคิดเกี่ยวกับพระเจ้า ซึ่งได้บัญญัติไว้ในวรรคแรกของบทสวดมนต์สรรเสริญพระเจ้า ยับยิ ซาฮิบ ซึ่งเป็นบทสวดมนต์ในตอนเช้า บทสวดมนต์บทนี้ได้ถูกเรียกว่า มุลมันตระ แปลว่าบทสวดมนต์อันศักดิ์สิทธิ์ที่สอนให้ระลึกถึงพระเจ้า ซึ่งชาวซิกข์ทุกคนควรจดจำให้ขึ้นใจ

- เอก โองการ / พระเจ้ามีเพียงองค์เดียว
- สัตย์นาม / พระเจ้าคือสัจธรรม
- กัรตา ปูรุษ / พระเจ้าคือผู้สร้าง
- นีร หอ / พระเจ้าปราศจากความกลัว
- นีร แวร์ / พระเจ้าปราศจากภัยอันตราย
- อกาล มูรติ / พระเจ้าเป็นอมตะ
- อยูนี แซ่ฝั่งค์ / พระเจ้าอยู่เหนือการเกิดและการตาย
- กุร ปัรชาด / พระเจ้าเป็นผู้ที่พร้อมสมบูรณ์ในพระองค์เอง

ท่านคูรูนานักเดวียได้สอนหลักธรรม และแนวคิดใหม่ให้กับคนทุกคน เพื่อให้คนทุกคนสามารถดำรงชีวิตอยู่ได้อย่างมีความสุข และมีสุขภาพสมบูรณ์แข็งแรง หลักธรรมและแนวคิดดังกล่าวมีดังต่อไปนี้

1. ท่านสอนให้เราทุกคนรู้จักการปรับตัวให้เข้ากับสภาพแวดล้อมซึ่งเป็นธรรมชาติที่ไม่สามารถเปลี่ยนแปลงได้
2. ท่านชี้แนะหนทางให้เราทุกคนได้เข้าถึงพระเจ้าด้วยการดำรงชีวิตด้วยการกระทำแต่ความดี

3. การเข้าถึงธรรมะและการดำรงชีวิตตามหลักสัจธรรม ละเว้นความโลภ ความโกรธ ความหลง ความหยิ่งยโส และความเห็นแก่ตัว เป็นวิถีทางในการระลึกถึงพระเจ้าที่แท้จริง

ท่านครูนาถนักเดวีย ได้สอนให้เราทุกคนเข้าใจและเชื่อมั่นในความมีอยู่จริงของพระเจ้าในทุกหนทุกแห่งในโลกนี้ ซึ่งเราทุกคนสามารถรู้สึกถึงท่านได้

ท่านครูนาถนักเดวีย ได้สอนให้เราดำรงชีวิตตามหลักการดังต่อไปนี้ นาม ยับนะ - ฟิง ระลึกถึงพระเจ้าอยู่เสมอ ซึ่งจะช่วยให้เรามีความสุข และเข้าใจถึงความจริงของชีวิต นอกจากนี้ยังช่วยให้เราเป็นคนที่มีความอ่อนน้อมถ่อมตน และกระทำแต่คุณงามความดีอีกด้วย กิรด์ กัรนะ - ฟิง ประกอบอาชีพด้วยความซื่อสัตย์และสุจริต ซึ่งจะช่วยให้เราไม่เป็นที่สาขของใคร และยับยั้งไม่ให้เกิดความอยุติธรรมขึ้นในสังคม วันด์ จักนะ - ฟิง แบ่งปัน และทำบุญทำทานอย่างสม่ำเสมอ ซึ่งจะช่วยให้เกิดความเสมอภาคขึ้นในสังคม ศาสนา ซิกซ์เป็นศาสนาที่ยึดมั่นและเชื่อถือในพระเจ้าเพียงพระองค์เดียว (วาเฮ่ครู) อย่างเคร่งครัด, พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า ผู้ทรงสมบูรณ์ และมีอยู่จริงในทุกหนทุกแห่ง ท่านเป็นผู้ที่อมตะถาวร เป็นผู้ที่สร้างมูลเหตุของเหตุทั้งปวง ท่านไร้ซึ่งความเป็นปฏิปักษ์ ไร้ซึ่งความหวาดกลัว สถิตมั่นคงในทุกสรรพสิ่งที่ทรงสร้างและคุ้มครอง พระองค์มิได้ทรงเป็นพระเจ้าของคณะหรือชาติใดชาติหนึ่ง แต่ทรงเป็น พระเจ้าแห่งความเมตตา คุณธรรม และสัจธรรมอันแท้จริง พระผู้ทรงสร้างมนุษย์ ไม่ใช่เพื่อลงโทษในความคิดของเขา แต่ให้เขาเข้าใจในจุดประสงค์ที่แท้จริงของพวกเขาในจักรวาลสากลนี้ และเพื่อหล่อหลอมให้เขากลับเข้าไปยังแหล่งกำเนิดดั้งเดิม นั่นเอง ใน ศาสนาซิกซ์ การที่มนุษย์จะสามารถเข้าถึงพระเจ้าได้นั้น จะต้องตัดกิเลสต่างๆ ทั้งห้าให้หมดสิ้นเสียก่อน กิเลสทั้งห้าประการนี้ คือ ความโลภ ความโกรธ ความหลง ความหยิ่งยโส และความเห็นแก่ตัว มนุษย์ผู้ใดก็ตามที่สามารถละเว้นกิเลสต่างๆ เหล่านี้ได้ ถือว่าเป็นผู้ที่ได้ดำรงชีวิตตามหลักสัจธรรม และได้เข้าถึงพระเจ้าแล้วนั่นเอง ศาสนา ซิกซ์เชื่อในเรื่องของการกลับชาติมาเกิดใหม่ ชีวิตที่ได้เกิดมาเป็นมนุษย์นั้นถือว่าเป็นขั้นตอนสุดท้ายแล้วในการที่จะมี โอกาสระลึกถึงพระเจ้า แต่การที่มนุษย์จะสามารถเข้าถึงพระเจ้าได้หรือไม่ ขึ้นอยู่กับการกระทำของเขาในชาตินี้ ตามหลักของศาสนาซิกซ์นั้น มนุษย์ทุกคนควรจะพยายามอย่างที่สุดเพื่อให้หลุดพ้นจากวัฏจักรของชีวิตหรือการเวียนว่ายตายเกิดนี้ ด้วยการหมั่นระลึกถึงพระเจ้าและสวดมนต์ภาวนา โดยในศาสนาซิกซ์นั้นถือว่าพระเจ้า ก็คือความจริงนั่นเอง ดังนั้นมนุษย์เราทุกคนจึงควรต้องดำรงชีวิตประจำวันตามหลักสัจธรรมเพื่อจะได้ ช่วยให้เราเข้าถึงพระเจ้าได้ในที่สุด

ความหมายของคำว่า “ซิกข์”

คำว่า “ซิกข์” จะตรงกับคำภาษาบาลีว่า สิกขา หมายถึงการศึกษา ผู้ศึกษาหรือผู้ใฝ่เรียนรู้ กล่าวได้ว่า ซิกข์คือผู้ที่มีความรักศรัทธา เชื่อถือและยึดมั่นใน วาเฮ่กูรู (พระเจ้าผู้เป็นเจ้า) และหลักธรรม คำสอนซึ่งเป็นพระศาสดาโนวาทของพระศาสดาทังสิบพระองค์ที่ได้ บัญญัติไว้ในพระมหาคัมภีร์ กูร์ ครันท์ ซาฮิบ

ภาพที่ 2 : พระศาสดาทังสิบ

ที่มา: สมาคมศรีคุรุสิงห์สภา.สถาบันศาสนาซิกข์แห่งประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร, 2551

ดังนั้น จึงอาจกล่าวได้ว่า ชาวซิกข์ก็คือบุคคลที่ยึดมั่นศรัทธาในหลักธรรม 5 ประการ ดังนี้

- เอก อกาลปูรุษ
- พระศาสดาทังสิบพระองค์ จาก คุรูนานักเดวีย ถึง คุรุ โนบินด์ซิงห์ฮัย
- พระมหาคัมภีร์กูร์ครันท์ซาฮิบ (พระศาสดานรินทร์กาล)
- พระศาสดาโนวาทและบทบัญญัติของพระศาสดาทังสิบพระองค์
- อมฤต ซึ่งประทานโดยพระศาสดาพระองค์ที่สิบ และไม่มีพันธะผูกพันเชื่อถือในศาสนาอื่น พิธีกรรมมอบน้ำอมฤต ซึ่งประทานโดยพระศาสดาพระองค์ที่สิบ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุคลิกลักษณะของชาวซิกข์

ท่านพระศาสดาพระองค์ที่สิบ ซึ่งก็คือ ท่านคุรุ โนบินด์ซิงห์หัย ได้เป็นผู้ริเริ่มพิธีกรรมการ รบอมฤตในเดือนเมษายน ปี ค.ศ. 1699 ซึ่งถือได้ว่าพิธีกรรมนี้เป็นพิธีกรรมที่มีความสำคัญเป็นอย่าง ยิ่ง และยังถือได้ว่าเป็นเอกลักษณ์ที่สำคัญของศาสนาซิกข์อีกด้วย

ชาวซิกข์ จะมีเอกลักษณ์ที่โดดเด่น คือ สัญลักษณ์ ห้า ประการ ซึ่งเป็นที่รู้จักกันทั่วไป อย่างแพร่หลายในนามของ ห้า “ก” เนื่องจากอักษรแรกของสัญลักษณ์ทั้งห้าเริ่มต้นด้วยอักษร “ก”. สัญลักษณ์เหล่านี้ คือ เกศา (ผมยาวที่บำรุงรักษาอย่างสะอาดสมบูรณ์ และไม่ตัดหรือโกนอย่าง เด็ดขาด), กังฆะ (หวีไม้ ซึ่ง จะเสียบไว้ในผม), การ่า (กำไลข้อมือเหล็กกล้า), กะแซร์ร่า (กางเกงในขา สั้น), และ กิรปาน (กริช)

เมื่อพระศาสดาคุรุ โนบินด์ซิงห์หัย ได้ทรงสถาปนา ประชาคมซิกข์ (คาลซาปันท, พระองค์ได้มีบัญชาให้ชาวซิกข์ดำรงรักษาศาสนสัญลักษณ์ห้าประการ – ปัญจกะการ สัญลักษณ์ เหล่านี้ไม่เพียงแต่จำเป็น สำหรับการแสดงถึงความเข้มแข็งและความเป็นหนึ่งเดียวของประชาคม เท่านั้น แต่ยังมีคุณค่าในตัวของแต่ละสัญลักษณ์เองอีกด้วย

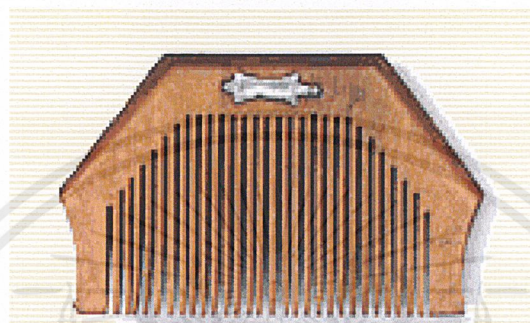
ภาพที่ 3 : ผมในสมัยโบราณ

ที่มา:สมาคมศรีคุรุสิงห์สภา.สถาบันศาสนาซิกข์แห่งประเทศไทย,กรุงเทพมหานคร, 2551

ผม (เกศา) ในสมัยโบราณเกศาหรือผมแสดงถึงความเป็นนักบวชและผู้ทรงคุณธรรม พระศาสดา คุรุ นานัก เดว ยี เป็นผู้ที่ได้ริเริ่มการไว้ผมโดยห้ามไม่ให้ตัด การรักษาเกศาเป็นการ แสดงถึงการดำรงชีพที่สอดคล้อง กับความประสงค์ของพระผู้เป็นเจ้าที่ได้ทรงประทานเกศาแก่ มนุษย์ การตัดหรือทำลายเกศาอาจเป็น การแสดงออกถึงเจตนามุ่งทำลายสิ่งอันประเสริฐที่ธรรมชาติ

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ได้มอบมาให้แก่ มนุษย์ และสำคัญตนเองว่าเป็นผู้ฉลาดกว่าพระผู้เป็นเจ้า การรักษาเกศาเป็นสัญลักษณ์ที่สำคัญและเด่นที่สุดของซิกข์ ผู้ที่ตัดหรือทำการเล็มเกศาของตน จะถือว่าเป็นผู้ที่ผละออกจากศาสนาซิกข์

ภาพที่ 4 : หวี

ที่มา:สมาคมศรีคุรุสิงห์สภา.สถาบันศาสนาซิกข์แห่งประเทศไทย,กรุงเทพมหานคร, 2551

หวี (กั้งมะ) จำเป็นสำหรับการรักษาเกศาให้สะอาดและเรียบร้อย

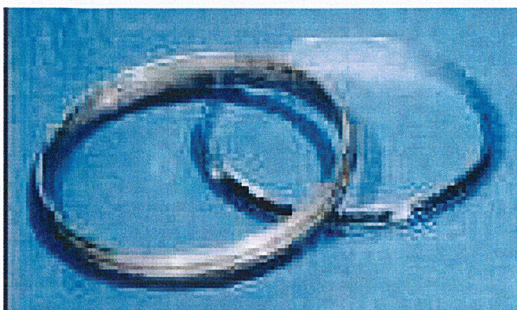

ภาพที่ 5 : กางเกงในขาสั้น

ที่มา:สมาคมศรีคุรุสิงห์สภา.สถาบันศาสนาซิกข์แห่งประเทศไทย,กรุงเทพมหานคร, 2551

กางเกงในขาสั้น (กะแซร์ร่า) เป็นสัญลักษณ์แห่งความดีงาม และกระตือรือร้น สร้างความสะอาดสบายและคล่องตัว ในการเดินทางทำงาน ในการสู้รบ และยังสะอาดแม้ในยามพักผ่อน เป็นสัญลักษณ์แห่งความว่องไว ปราดเปรียว

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ภาพที่ 6 : กำไลเหล็ก

ที่มา:สมาคมศรัทธาจารย์สภาสถาบันศาสนาจารย์แห่งประเทศไทย,กรุงเทพมหานคร, 2551

กำไลเหล็ก (การ่า) เป็นสัญลักษณ์แห่งความอดกลั้น ถ่อมตนและสุภาพ เป็นเครื่องเตือนใจชาวซิกข์ตลอดเวลาว่า เขามีพันธะผูกพันกับองค์พระศาสดา เมื่อใดที่เขามองดูกำไลในมือของตน เขาจะคิดขังใจหลายครั้งก่อนที่จะกระทำการสิ่งใดที่ผิดคุณธรรม เป็นเครื่องหมายแสดงถึงความผูกพันต่อหมู่คณะและการเป็นมิตร การแสดงออกของความรู้สึกของความเป็นพี่น้อง ทำให้ชาวซิกข์ไม่ว่าจะเป็นผู้ใดมาจากไหน มีความรู้สึกเป็นตัวแทนขององค์พระศาสดา เพราะเขามีลักษณะเหมือนพระศาสดา และจะปฏิบัติตามพระบัญญัติของพระศาสดาอย่างเคร่งครัด

ภาพที่ 7 : ดาบ

ที่มา:สมาคมศรัทธาจารย์สภาสถาบันศาสนาจารย์แห่งประเทศไทย,กรุงเทพมหานคร, 2551

ดาบ (กิริปาน) เป็นเครื่องหมายของความกล้าหาญและการผจญภัย เป็นการแสดงออกถึงความเชื่อมั่นในตัวเอง และพร้อมที่จะปกป้องเกียรติของตนและผู้อื่น ดาบจะใช้เป็นเครื่องปกป้องตนเองและผู้อื่นเท่านั้น ไม่ใช่เป็นอาวุธในการรุกรานหรือทำร้ายผู้อื่น

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

บุคคล ที่สวมเครื่องแบบ และตระหนักถึงความสำคัญของระเบียบแบบแผน จะมีความ สัมผัสสามานสามัคคี และความรู้สึกอันที่พี่น้อง ดีกว่าหมู่คณะที่ไม่มีมาตรฐานของตนเอง สำหรับ ชาวซิกข์ที่ปราศจากเอกลักษณ์เหล่านี้ ก็เปรียบเสมือนกับการไร้ตัวตน ชาวซิกข์ที่ตัดเกศาหรือโกน เล็มหนวดเคราของตนเป็นผู้กระทำผิดข้อบัญญัติอย่างมหันต์ และจะถูกถือว่าเป็นบุคคลที่ได้ ออก จากศาสนาไปแล้ว

สัญลักษณ์ต่างๆ ของชาวซิกข์

ภาพที่ 8 : สัญลักษณ์เอกโองการ

ที่มา:สมาคมศรีคุรุสิงห์สภา.สถาบันศาสนาซิกข์แห่งประเทศไทย,กรุงเทพมหานคร, 2551

สัญลักษณ์ เอก โองการ

สัญลักษณ์ นี้มีความหมายว่า พระเจ้าที่แท้จริงมีเพียงพระองค์เดียว สัญลักษณ์นี้ ประกอบด้วยตัวอักษรภาษาปัญจาบิ 2 ตัว ตัวแรกคือ หมายเลข “1” ซึ่งในภาษาปัญจาบิอ่านว่า “เอก” และตัวหลังคือ ตัวอักษร “อุระ” แทนคำว่า “โองการ” มีความหมายว่า พระเจ้า ดังนั้น สัญลักษณ์ เอก โองการ นี้จึงเป็นสัญลักษณ์ที่แสดงว่า ชาวซิกข์นับถือและเชื่อมั่นในพระเจ้าแต่เพียงพระองค์เดียว

ภาพที่ 9 : เครื่องหมายเกียรตินิยม

ที่มา: สมาคมศรีศุภราชสงฆ์สภา.สถาบันศาสนาซิกข์แห่งประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร, 2551

สัญลักษณ์เครื่องหมายเกียรตินิยม (คันท้า)

เครื่องหมายเกียรตินิยม (คันท้า) สัญลักษณ์ คันท้า เป็นเครื่องหมายเกียรตินิยมของชาวซิกข์ สัญลักษณ์นี้ประกอบด้วยทิวาสองด้าม (ดาบของชาวซิกข์) คันท้าหนึ่งอัน (ดาบลักษณะสองคม) และวงจักรหรือห่วงกลมภายในหนึ่งอัน ชาวซิกข์ได้ยอมรับเครื่องหมายนี้เป็นสัญลักษณ์แห่งเกียรตินิยมแห่งศาสนาของตน ดาบทั้งสองด้ามแสดงถึงความเป็นอันอาจธิปไตยทั้งทางโลกและทางธรรมอย่างสมบูรณ์ วงจักรแสดงถึงความเป็นอมตะหนึ่งเดียวของพระเจ้าผู้เป็นเจ้า พระเจ้าผู้ทรงสร้างและให้กำเนิดทุกสรรพสิ่ง ดาบสองคมแสดงถึงความเป็นผู้ริเริ่ม ฉะนั้นอันอาจธิปไตย ความเป็นอมตะ (ของพระเจ้าผู้เป็นเจ้า) และความเป็นผู้ริเริ่ม นุกเบิก คือ หลักการและสัญลักษณ์พื้นฐานที่สำคัญของความเป็นชนชาติซิกข์นั่นเอง สัญลักษณ์ธงชัยประจำศาสนาซิกข์ (นีซาน ซาฮิบ)

ภาพที่ 10 : ธงชัย

ที่มา: สมาคมศรีศุภราชสงฆ์สภา.สถาบันศาสนาซิกข์แห่งประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร, 2551

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ดัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ธงชัยประจำศาสนาซิกข์ (นิฆาน ซาฮิบ)

สัญลักษณ์ นิฆาน ซาฮิบ เป็นสัญลักษณ์ธงชัยประจำศาสนาซิกข์ที่มีความสำคัญมาก ธงชัยนี้จะมีลักษณะเป็นผืนผ้ารูปทรงสามเหลี่ยมสีเหลืองอมส้ม และมีสัญลักษณ์คันด้า (สัญลักษณ์ดาบไขว้ วงจักร และดาบสองคม) สีน้ำเงินอยู่ตรงกลาง สัญลักษณ์ นิฆาน ซาฮิบ เป็นสัญลักษณ์ของความ เป็นเอกภาพของชาวซิกข์ และแสดงถึงหนทางที่จะช่วยให้เราทุกคนให้พ้นจากทุกข์และภัยอันตรายทั้งปวง การที่ธงชัยนี้ปลิวไสวนั้นก็เป็นการสื่อความหมายว่า ศาสนาซิกข์ยินดีต้อนรับคนทุกคน ศาสนาซิกข์เป็นศาสนาที่จะคุ้มครองให้ทุกคนปลอดภัย และเป็นที่พักพิงสำหรับคนทุกคน เพราะศาสนาซิกข์เป็นศาสนาที่เน้นในความยุติธรรม ความเมตตากรุณา และความสงบสุข เป็นหลักการพื้นฐาน ธงชัย ประจำศาสนาซิกข์นั้น ได้มีมาตั้งแต่ในสมัยของท่าน กุรุ นานัก เดว ยี แล้ว ซึ่งในสมัยนั้น จะเป็นธงชัยสีขาวที่มีสัญลักษณ์เอกโองการอยู่ตรงกลาง ต่อมาในสมัยของท่าน กุรุ ฮาร์โหมบินด์ ยี ได้บัญชาให้เปลี่ยนสีของธงชัยเป็นสีเหลืองอมส้ม และเริ่มใช้ธงนี้ครั้งแรกที่วัดคอกาล ดาคัต ที่เมืองอัมริตซาร์ ใน ปี ค.ศ. 1609 หลังจากที่ ท่าน กุรุ ฮาร์อัน เดว ยี ได้เสียชีวิตลง เมื่อก่อนนั้น สัญลักษณ์ นิฆาน ซาฮิบ จะมีเพียงรูปของกิริปานสองด้าม (ดาบของชาวซิกข์) เป็นสัญลักษณ์ที่แสดงถึง “มีรีและปรี” หมายถึงปรัชญาทางโลกและทางธรรมคู่กัน ต่อมาในสมัยของท่าน กุรุ โหมบินด์ ซิงห์ ยี ได้เพิ่มรูปสองรูปเข้ามา คือรูปของวงจักร ซึ่งหมายถึงความเมตตากรุณา และรูปคันด้า หรือดาบสองคม ซึ่งหมายถึง พระเจ้าผู้ยิ่งใหญ่แต่เพียงพระองค์เดียว (วาเฮ่กุรุ) ซึ่งต่อมาสัญลักษณ์นี้ได้กลายมาเป็นเครื่องหมายเกียรติยศของชาวซิกข์ ที่เราเรียกว่า คันด้า ในปัจจุบันนี้นั่นเอง ณ. กุรุควาราทุกแห่งจะต้องประดับด้วยสัญลักษณ์ ธงชัย นิฆาน ซาฮิบ นี้ ซึ่งส่วนใหญ่จะประดับไว้ที่ด้านบนของยอดโดมของกุรุควารา และที่โถงทางเดินที่เป็นทางเข้าของกุรุควารา ธงชัยนี้จะผูกไว้บนเสาที่ทำด้วยเหล็กที่คลุมทับด้วยผ้าสีเหลืองอมส้ม และจะมีคันด้าโลหะติดตั้งอยู่บนยอดเสา ชาวซิกข์ทุกคนจะเคารพนับถือธงชัยนี้เป็นอย่างยิ่ง เปรียบเสมือนกับว่าธงชัยนี้คือสัญลักษณ์แห่งเอกราชของคาลซ่า

คำทักทายในศาสนาซิกข์

“วาเฮ่กุรุ ยี กา คาลซ่า, วาเฮ่กุรุ ยี กิ ฟาเต้”

คำทักทายนี้เป็นคำที่เหมาะสมสำหรับการทักทาย ระหว่างชาวซิกข์ซึ่งกันและกัน โดยประวัติของการเริ่มใช้คำทักทายนี้ เริ่มมาจากท่านพระศาสดากุรุโหมบินด์ ซิงห์ ยี ในช่วงระหว่างที่ท่านได้สถาปนาคาลซ่าขึ้นในปี ค.ศ. 1699 โดยในศาสนาซิกข์นั้น คำว่า “วาเฮ่กุรุ” ก็คือ คำที่ใช้เรียก

หาพระเจ้านั้นเอง ชาวซิกข์จะหักทลายซึ่งกันและกันด้วยการยกมือไหว้ แล้วพูดว่า “วาเฮ่คุรุ ยี กา คาล ซ่า, วาเฮ่คุรุ ยี กี ฟาเด่” ซึ่งมีความหมายว่า “กาลซ่าเป็นของท่านวาเฮ่คุรุ - ชัยชนะจงบังเกิดแก่ท่านวาเฮ่คุรุ” ชาวซิกข์จะใช้คำหักทลายนี้พูดหักทลายกันโดยทั่วไป และพวกเขาจะพูดคำหักทลายนี้ทุกครั้ง ก่อนที่จะมีการเริ่มและก่อนที่กิจกรรม ศาสนพิธีต่างๆ จะสิ้นสุดลง ในศาสนสถานคุรุควารารอีกด้วย

ปัจจุบันนี้ชาวซิกข์มักจะใช้คำหักทายที่ว่า “สัจ ศรี อกาล” พร้อมกับการยกมือไหว้ เมื่อพบเจอกันเป็นส่วนใหญ่

คำขวัญของชาวซิกข์ (แยกரா)

“โย โบล โซ นิฮาล, สัจ ศรี อกาล”

คำขวัญ ในส่วนแรก ที่ว่า “โย โบล โซ นิฮาล” นั้นมีความหมายว่า “ใครก็ตามที่แล้วกล่าวจะได้รับพรอันประเสริฐ” ส่วนคำขวัญในส่วนหลัง ที่ว่า “สัจ ศรี อกาล” นั้นหมายความว่า “พระเจ้าเป็นผู้ที่ยิ่งใหญ่และอมตะโดยแท้” ซึ่งเป็นประโยคที่ตอบรับกับคำขวัญในส่วนแรกนั่นเอง โดยคำขวัญนี้ ท่านพระศาสดาคุรุโหมบินด์ ซิงห์ ยี ได้ประกาศให้ใช้กันอย่างแพร่หลาย เพื่อสร้างขวัญและกำลังใจให้กับปวงประชาชาวซิกข์ทั้งหลาย ได้มีความกล้าหาญที่จะลุกขึ้นมาสู้เพื่อต่อต้านความอยุติธรรมและการกดขี่ข่มเหงต่างๆ โดยปกติชาวซิกข์จะกล่าวคำขวัญนี้ในโอกาสต่าง เช่น เพื่อเรียกร้องขอความร่วมมือ เพื่อสังสรรค์และแสดงความยินดี เพื่ออภานาและขอพรจากพระเจ้า เป็นต้น ซึ่งนอกจากนี้ในปัจจุบันชาวซิกข์ทั้งหลาย นิยมที่จะกล่าวคำขวัญนี้ด้วยเสียงอันดังในงานกิจกรรมศาสนาพิธีต่างๆ อีกด้วย

วิถีแห่งซิกข์

วิถีแห่งซิกข์ เป็นระเบียบข้อปฏิบัติของชาวซิกข์ ที่เป็นที่รู้จักกันในภาษาปัญจาบว่า "ซิกข์ แรฮัต มารยาต" ซึ่งมีรากฐานมาจากหลักคำสอนในพระมหาคัมภีร์ คุรุ ครันท์ ซาฮิบ ยี นั่นเอง จนได้กลายมาเป็นวัฒนธรรมและขนบธรรมเนียมประเพณีของชาวซิกข์ในปัจจุบัน

ข้อปฏิบัติเหล่านี้ได้ถูกบัญญัติขึ้นเพื่อให้ชาวซิกข์ทุกคนได้มีแนวทางในการปฏิบัติกิจกรรมทางด้านศาสนาพิธีและศาสนกิจต่างๆ ตามหลักปฏิบัติที่มีแบบแผนและเป็นมาตรฐานเดียวกันทั่วโลก ซึ่งห้ามไม่ให้บุคคลหรือองค์กรใดๆ มีสิทธิในการแก้ไขหรือเปลี่ยนแปลงหลักปฏิบัติเหล่านี้โดยเด็ดขาด เว้นแต่ "อกาล ตคัท" ซึ่งเป็นองค์กรทางศาสนาที่มีอำนาจสิทธิ์ขาดสูงสุดในศาสนาซิกข์แต่เพียง องค์กรเดียวเท่านั้น

หลักคำสอนที่ได้บัญญัติไว้ในพระมหาคัมภีร์ คูร์ ครันซ์ ซาฮิบ นั้น ชาวซิกข์ทุกคนควรจะต้องตื่นแต่เช้ามีด ก่อนอรุณรุ่ง และหลังจากที่ได้อาบน้ำ ทำความสะอาดร่างกายเรียบร้อยแล้ว ก็ควรจะสวดมนต์ภาวนาสรรเสริญและรำลึกถึงพระนามของพระเจ้าผู้เป็นเจ้า หรือ "วาเฮ่คูร์" การสวดมนต์นี้จะช่วยจัดความทุกข์ยากลำบากทั้งปวงในชีวิตให้หมดไป บทสวดมนต์ภาวนาเพื่อขอพร และรำลึกถึงพระเจ้าที่ชาวซิกข์ควรปฏิบัติเป็นประจำทุกวันมีดังนี้

ตอนเช้า: บทสวดมนต์ยัยยิ ซาฮิบ และญาบ ซาฮิบ และชาววัยเย่ทั้ง 10 บท

ตอนเย็น: บทสวดมนต์แร่ฮ์ราส

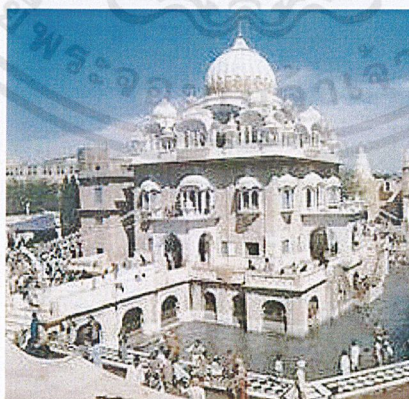
ตอนค่ำ: บทสวดมนต์โซฮิลา (ก่อนเข้านอน)

นอกจากนี้ ชาวซิกข์ทุกคนจะต้องเข้าร่วมเจริญธรรมที่ศาสนสถานคุรุดวารา วัดของชาวซิกข์เป็นประจำสม่ำเสมออีกด้วย

นอกจากจะต้องดำรงชีวิตประจำวันตามหลักธรรมและคำสอนของท่านพระศาสดาแล้ว ชาวซิกข์ทุกคนยังควรที่จะพึงปฏิบัติตนตามหลักปฏิบัติที่ได้กล่าวต่อไปนี้ว่าเป็นนิจ

พระศาสนสถานคุรุดวารา - วัดซิกข์

วัดของศาสนาซิกข์จะเรียกว่า คุรุดวารา ซึ่งหมายถึงประตูหรือทางที่ทอดไปสู่พระศาสดา ในคุรุดวาราทุกแห่งพระศาสดาคูร์ ครันซ์ซาฮิบจะถูกอัญเชิญมาประทับฐานในห้องโถงใหญ่ ซึ่งใช้เป็นสถานที่สวดภาวนาและประกอบศาสนากิจประจำวัน

ภาพที่ 11 : ศาสนสถานคุรุดวารา

ที่มา: สมาคมศรีคุรุลิงห์สภา.สถาบันศาสนาซิกข์แห่งประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร, 2551

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า ไม่ว่าจะกรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เหตุที่ชาวซิกข์ต้องมีศาสนสถานขึ้นเพื่อประกอบกิจกรรม ทางศาสนานั้นเนื่องจากว่า ในสังคมของชาวซิกข์นั้น คำสอนทางศาสนามุ่งเน้นถึงความร่วมมือและการให้ ความช่วยเหลือกัน ภายในชุมชน

นอกจาก นั้นในศาสนวินัยของซิกข์ยังระบุว่า ในที่ใดซึ่งมีชาวซิกข์มากกว่าสอง ครอบครัวอยู่ร่วมกันที่นั้นควรมีสถานที่เพื่อประกอบกิจกรรมทางศาสนา ร่วม กัน แต่ศาสนสถานของชาวซิกข์ นั้นไม่มีความจำเป็นต้องก่อสร้างในรูปลักษณะที่เป็นศาสนสถานถาวรถ้ายังไม่มี ปัจจัยที่จะก่อสร้าง

ชาวซิกข์ สามารถใช้สถานที่ใดๆ ก็ได้เป็นศาสนสถาน แต่บริเวณนั้นต้องสะอาด และมีที่ประดิษฐานพระมหาคัมภีร์ศรีคุรุ ครันท์ซาฮิบที่สมพระเกียรติซึ่งเป็นพระศาสนานรันคร์กาลของซิกข์โดยที่ประดิษฐานพระมหาคัมภีร์จะสร้างเป็นบัลลังก์ หรือยกพื้นสูงกว่าบริเวณที่นั่งชุมนุมเจริญธรรมโดยรอบเหนือแท่นต้องมีผ้าคล้ายฉัตรคาดอยู่เบื้องบน บริเวณใดที่มีพระมหาคัมภีร์ศรีคุรุครันท์ซาฮิบทรงประทับอยู่ บริเวณนั้นถือได้ว่าเป็นศาสนสถานของชาวซิกข์

บุคคลทุกผู้วัยไม่จำกัดว่ามีวรรณะใด หรือความเชื่อถือใด หรือมีประเพณี หรือสัญชาติใด ก็ตาม ต่างก็สามารถเข้าไปสักการะภายในคุรุควาราได้ โดยก่อนจะเข้าไปภายในอาคารคุรุควาราทุกคนจะต้องถอดรองเท้าและคลุมศีรษะของตน เมื่อเข้ามาในห้องโถงแล้ว ก็จะบรรจงเดินไปทำความเคารพต่อพระศาสดาคุรุครันท์ซาฮิบแล้วเดินมานั่งลง โดยในพระศาสนสถานคุรุควาราของชาวซิกข์นั้นบุรุษและสตรีจะนั่งแยกกันคนละฝั่ง

พระศาสนสถานคุรุควารา – ห้องโถงประกอบพิธีเจริญธรรม

ภาพที่ 12 : ห้องประกอบพิธี

ที่มา: สมาคมศรีคุรุสิงห์สภา. สถาบันศาสนาซิกข์แห่งประเทศไทย, กรุงเทพมหานคร, 2551

ส่วนประกอบที่สำคัญของ คุรุควารา คือ การร่วมเจริญธรรม - สังคัต , และ ครัว ประชาคมเสรี - ปังคัต, ซึ่งรู้จักกันแพร่หลายในนาม คุรุ - กา - ลังคัร ครัวพระศาสดา ครัวประชาคมเสรีนี้มีจุดประสงค์เพื่อบริการอาหารสำหรับศาสนิกชนทุกคน นักเดินทาง นักชดงค์ และคณะที่มาเยี่ยมเยียน เป็นการแสดง ออกถึงความเสมอภาค และ ความสัมพันธ์ฉันท์พี่น้อง ณ. ที่นี้ไม่ว่าจะสูงศักดิ์หรือต่ำต้อย มั่งมีหรือ ยากจน ทุกคนจะรับประทานอาหารชนิดเดียวกัน นั่งร่วมกันเป็นแถวเดียว ครัวนี้ดำเนินการโดยการร่วมใจ เสียสละของชาวซิกข์ด้วยกัน สถาบันครัวประชาคมเสรีนี้เป็นพลังดำเนินการสำคัญที่ได้สร้างความเสมอภาคทาง สังคมระหว่างมวลมนุษยชาติอย่างแท้จริง

พระศาสนสถานคุรุควารา - ร้องเพลงสวดมนต์สรรเสริญพระเจ้า

ชาวซิกข์ไม่ว่าชายหรือหญิง สามารถประกอบพิธีสวดภาวนาหรือประกอบพิธีทางศาสนาได้โดยเสรี ศาสนาพิธีส่วนใหญ่จะเริ่มด้วยการ การขับร้องบทสวดเป็นทำนองเพลงโดยใช้เครื่องดนตรีเสริมในโอกาสพิเศษหรือในวันสำคัญทางศาสนา จะมีการขับร้องหรือกล่าวบทกวีสรรเสริญ และ บรรยายถึงวีรกรรมของเหล่าวีรชนซิกข์ในประวัติศาสตร์ หลังจากสิ้นสุดศาสนพิธีต่างๆ ก็จะมีการสวด "ฮ์ราส" การสวดภาวนา ซึ่งเป็นบทภาวนาขอพร วาเฮ่คุรุ ให้โปรดเมตตาประทาน สันติภาพ , ความมั่งคั่ง และ ปกป้อง มวลมนุษยชาติจากพองภัยทั้งปวง หลังจากเสร็จการสวดภาวนา ศาสนาจารย์ จะอ่านบทสวดจากพระศาสดาคุรุครันชชาฮิบ แล้วจะมีการแจกจ่ายขนมหวาน "คร่าปรัชาด" ซึ่งปรุงจากแป้ง, น้ำตาลและเนยแก่สาธุชนที่มาร่วมในพิธีทางศาสนาทุกคน ณ. คุรุควาราทุกแห่งจะประดับ สัญลักษณ์ธงชัยของ คาลซา - นีซาน ซาฮิบ ซึ่งเป็นธงสีเหลืองอมส้ม มีลักษณะเป็นผืนผ้าสามเหลี่ยม มีรูป คันด้า (สัญลักษณ์ดาบไขว้, วงแหวน, ดาบสองคม) เสาธง โดยทั่วไปจะคลุมด้วยผ้าสีเหลืองอมส้มและมีคันด้าโลหะติดตั้งอยู่บนยอดเสา ในทุกเมืองและนคร จะมีคุรุควาราตามแบบและ ขนาด ตามความต้องการของสังคมชาวซิกข์ในสังคมนั้นๆ ในคุรุควาราทุกแห่งจะมีการสักการะเหมือนกัน ทุกแห่งจะมีเอกลักษณ์แห่งความศักดิ์สิทธิ์เหมือนกัน คุรุควาราบางแห่งจะเป็นสถานที่ประกอบพิธีสวดภาวนาทั่วไปแล้วยังมีความ สำคัญทางด้านประวัติศาสตร์ คุรุควาราที่สำคัญที่สุด ห้า แห่งจะเรียกว่า "ตาคัท" หมายถึงบัลลังก์แห่งอำนาจ ทั้งห้าแห่งนี้คือ

1. ตคัท ปัตนา ซาฮิบ ในรัฐ บิฮาร์
2. ตคัท เคชคัร ซาฮิบ ในอนันต์ปุรซาฮิบ
3. ตคัท ตัมดามา ซาฮิบ ใน ตัลวันดี ซาโปใน รัฐปัญจาบ
4. ตคัท ฮายูร ซาฮิบ ใน นันเดร รัฐมหาราษตรา
5. อกาล ตคัท ซาฮิบ ในเมืองอัมริตซาร์ (สถาบันสูงสุดของอำนาจ)

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

คฤควารานในประเทศไทย

ชาวซิกข์ในประเทศไทยได้ร่วมกันก่อสร้างคฤควารา ซึ่งเป็นสถานที่อันศักดิ์สิทธิ์ สำหรับการสักการบูชา พระศาสดา คुरू ครันซ์ ซาฮิบ ไว้ในจังหวัดต่างๆ ทั่วประเทศ โดยในปัจจุบันนี้ได้มีคฤควารา หรือ วัดซิกข์ ตั้งอยู่ในจังหวัดต่างๆ ในประเทศไทยประมาณ 17 แห่งดังนี้ กรุงเทพมหานคร ,เชียงใหม่ ,เชียงราย ,ชลบุรี ,ขอนแก่น ,ลำปาง ,นครพนม ,นครราชสีมา, ปัตตานี, นครสวรรค์,ภูเก็ต ,สมุทรปราการ ,สงขลา ,ตรัง ,อุบลราชธานี ,อุดรธานี ,ยะลา

ความรู้ทางภาพยนตร์สารคดี

สารคดี น.เรื่องที่เรียบเรียงขึ้นจากความจริง ไม่ใช่จินตนาการ¹

มีผู้ให้คำจำกัดความของคำว่าสารคดี อย่างเช่น John Grison ไว้ว่า เป็นการสร้างสรรค์ที่ถ่ายทอดมาจากความจริง (Creative Treatment of Actuality) ควรจะเป็นที่ผูกพันกับเหตุการณ์และบุคคลโดยไม่มีการแสดง นอกจากนั้นภาพยนตร์สารคดีจะต้องผลงานในลักษณะที่สร้างสรรค์ ผู้กำกับภาพยนตร์สารคดีจะต้องถ่ายทอดเรื่องราวความเป็นจริงในเชิงสร้างสรรค์ ไม่ใช่เป็นการเรียนแบบจากความจริงโดยไม่มีกรตกแต่ง Richard barsam “ภาพยนตร์สารคดีทั้งหมดถือว่าเป็นภาพยนตร์ที่สร้างจากเรื่องจริง แต่ไม่ใช่ภาพยนตร์ที่สร้างจากเรื่องจริงทุกเรื่องจะเป็นภาพยนตร์สารคดี

Paul Rotha “ภาพยนตร์สารคดี คือเรื่องราวความจริงจากเหตุการณ์ปัจจุบัน ซึ่งแสดงออกในลักษณะที่เกี่ยวข้อง และสัมพันธ์กับสังคมมนุษย์”

Willard Van Dyke “เป็นภาพยนตร์ที่ปกติไม่ใช่ภาพยนตร์ที่สร้างจากเรื่องแต่งจะต้องตั้งอยู่บนพื้นฐานความขัดแย้ง ภาพยนตร์ควรมีส่วนผสมของโฆษณาชวนเชื่ออยู่ ควรจะโน้มน้าวจิตใจของผู้ชมได้ ภาพยนตร์ที่ไม่ได้พูดถึงปัญหา หรือข้อขัดแย้งจะไม่มีเหตุผลทางความคิดและไม่ตั้งอยู่บนพื้นฐานของการแสดงออกทางความคิดที่ดีพอ เพราะไม่มีประเด็นที่น่าสนใจพอที่จะสร้างแรงบันดาลใจให้กับผู้ชมได้”

---

¹ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร; นานมีบุ๊คส์พับลิเคชั่น, 2546.

โดยความหมายอันเคร่งครัดนี้ สารคดี จึงทอดวางอยู่ตรงกลางระหว่างวรรณกรรม 2 ประเภท คือ วรรณกรรมริบเร่ร่ง ดังคำของเสถียร จันทิมา แห่งสำนักพิมพ์มติชน ซึ่งหมายถึงข่าวบนหน้าหนังสือพิมพ์ กับวรรณกรรม (ที่ไม่ริบเร่ร่ง) อันได้แก่ เรื่องสั้น นวนิยาย

เนื่องจากเป็นเรื่องที่เรียบเรียงขึ้นจากความจริง ไม่ใช่จินตนาการ สารคดีจึงดำเนินไปในกรอบของความเป็น ข่าว ซึ่งด้านเป็นการให้ข้อมูลกับผู้อ่านต่อประเด็นที่น่าเสนอในรายละเอียดด้วยกฎ ใคร ทำอะไร ที่ไหน เมื่อไหร่ อย่างไร และทำไม

แต่สารคดีมีรูปแบบการนำเสนอที่ยืดหยุ่นมากกว่า โดยเฉพาะสารคดีที่เป็นเรื่องของคน ทำให้ต้องมีคำถาม และเป็นคำถามอันดับแรกสุดเลยทีเดียว คือ ทำไม ทำไมใคร ทำไมทำอะไร ทำไมที่ไหน ทำไมเมื่อไหร่ ทำไมอย่างไร

ฉะนั้นอาจกล่าวได้ว่า สารคดี ก็คือข่าวที่มีมิติของชีวิต วิธีการเขียนก็ไม่แตกต่างจากข่าว เพียงแต่นักเขียนสารคดีต้องไม่ละเลยที่จะนึกถึงบุคคลที่ปรากฏอยู่ในเนื้อเรื่องนั้นๆ ว่าล้วนมีตัวตนจริงๆ มีชีวิตในสังคม มีด้านหนึ่งและอีกด้านหนึ่ง ที่เป็นแรงผลักดันนำมาซึ่งการตัดสินใจทำสิ่งใดสิ่งหนึ่ง ซึ่งอาจเป็นหนทางที่สร้างสรรค์ได้เช่นเดียวกับหนทางที่นำไปสู่ความเจ็บปวดบั่นปลาย คนเขียนสารคดีไม่ได้มีหน้าที่เพียงนำเอาผลนั้นมาตีแผ่ แต่ต้องไม่ละเลยที่จะนำเอากระบวนการตัดสินใจทั้งหมดมาแสดงด้วย²

การกำกับภาพยนตร์สารคดี

ภาพยนตร์สารคดีที่จัดอยู่ในชั้นคินั้น ในปัจจุบันนิยมถ่ายทำด้วยฟิล์มเพราะทำให้ได้ภาพที่สวยกว่าระบบวิดีโอ แต่ก็มีขั้นตอนที่สลับซับซ้อนและเสียค่าใช้จ่ายสูง การถ่ายทำสารคดีแบบสมัครเล่นหรืองานนักเรียนนั้นจึงนิยมถ่ายทำด้วยระบบวิดีโอ การสร้างภาพยนตร์สารคดีนั้นส่งนใหญ่จะทำได้ง่าย ๆ จำนวนทีมงานไม่มาก แนวความคิดส่วนใหญ่ที่ได้จากภาพยนตร์สารคดีนั้นมาจากประสบการณ์หรือสิ่งแวดล้อมที่ผู้กำกับรู้จักหรือเข้าใจมันดี อาจจะเป็นชุมชนที่ตนเคยอยู่ สภาพสังคมที่ตนเองพบเห็นหรือเห็นอยู่ประจำ ซึ่งเมื่อนำเรื่องที่ตัวผู้กำกับได้สัมผัสและเข้าใจเป็นอย่างดี จะมีผลต่อการเข้าใจและมีผลต่อการถ่ายทอดและผลิตออกมาเป็นภาพยนตร์สารคดีนั้น

² กฤษกร วงศ์กรวุฒนิ, เขียนคน เขียนสารคดีแบบค.คน, (กรุงเทพมหานคร : บริษัท ค.คน, 2551)

หากเหตุการณ์หรือเรื่องราวของสารคดีไม่ใช่สิ่งใกล้ตัว หรือผู้กำกับสารคดีเข้าไปไม่ถึงเนื้อหา ก็ต้องมีการหาข้อมูลและเข้าไปคลุกคลีกับสภาพแวดล้อมหรือกลุ่มคนนั้นๆ เพื่อดึงเอาความรู้สึกนำมาถ่ายทอดเรื่องราวได้อย่างสมจริง

การถ่ายทอดภาพยนตร์สารคดีมักเป็นไปโดยไม่ให้ผู้ที่อยู่ในเหตุการณ์รู้ตัว การจัดแสงโดยทั่วไปจะเป็นแสงธรรมชาติ หรือเกิดจากการปรุงแต่งโดยไม่มากจนเกินไป การกำกับการแสดงจะเป็นไปตามธรรมชาติ การตัดต่อเป็นไปหลายรอบเพื่อให้เกิดคุณภาพในการสื่อสาร โดยเฉพาะต้องไม่ให้ภาพหรือเสียงเด่นกว่าสิ่งหนึ่ง หรือถ้าจะให้สิ่งใดเด่นกว่าก็ควรจะมีที่มาหรือนำมาเพื่อความหมายอย่างใดอย่างหนึ่ง ซึ่งเป็นพื้นฐานของการผลิตภาพยนตร์สารคดีโดยทั่วไป

การผลิตภาพยนตร์สารคดีที่ดีนั้น จำเป็นต้องอาศัยความรู้ความเข้าใจในสิ่งที่จะถ่ายทำ และศิลปะการนำเสนอ โดยทีมงานจะต้องศึกษา ค้นคว้า และใช้เทคนิคที่เหมาะสมในการสร้างภาพยนตร์ให้บรรลุวัตถุประสงค์ ดังนั้น กลุ่มผู้สร้างภาพยนตร์จะต้องเตรียมงาน แต่เมื่อดำเนินการถ่ายทำแล้ว ผู้ที่มีอำนาจสูงสุดคือ ผู้กำกับ เป็นผู้ที่ต้องเด็ดขาด เพื่องานจะได้สำเร็จลุล่วง แต่ทั้งนี้ไม่ได้หมายความว่าผู้ร่วมงานจะให้คำแนะนำผู้กำกับไม่ได้ เพียงแต่ผู้ตัดสินใจขั้นสุดท้าย คือผู้กำกับเท่านั้น

1. รู้ศิลปะภาพยนตร์ ผู้กำกับจะต้องแปลความหมายจากตัวหนังสือมาเป็นภาพอย่างมีศิลปะ ต้องเข้าใจเรื่องอารมณ์ของหนังอย่างทะลุปรุโปร่ง ความเข้าใจในศิลปะนอกจากจะทำให้ภาพยนตร์มีความต่อเนื่อง และสอดคล้องทางอารมณ์ตั้งแต่ต้นจนจบแล้ว ยังทำให้มีผลต่อการเชื่อถือของคนในกองถ่ายด้วย

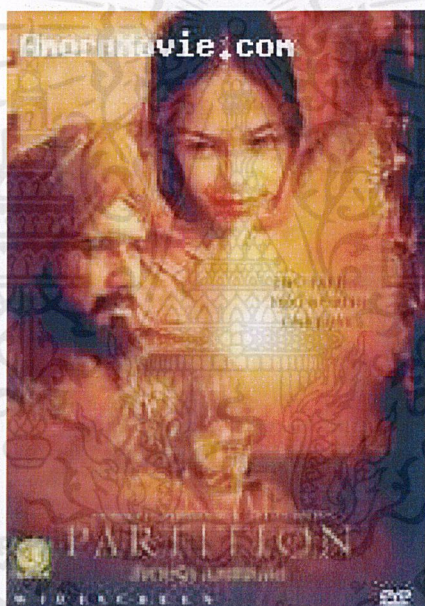
2. มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดี ผู้กำกับที่ดีที่จะประสบความสำเร็จ จะต้องมีความสัมพันธ์ที่ดี มีจิตวิทยาสูง ความสัมพันธ์ที่จะสร้างขึ้นจะเป็นสิ่งที่แสดงให้เห็นถึงบุคลิกและวิธีการทำงานนั้น เพื่อให้ทีมงานทุกคนรวมถึงนักแสดงได้รับรู้และวางตัวได้อย่างเหมาะสม

3. การทำงานร่วมกับผู้อื่นได้ การยอมรับความคิดเห็นผู้อื่น จะทำให้ผู้ร่วมงานคนอื่นกล้าแสดงความคิดเห็นซึ่งมีผลต่อการปรับปรุงงานให้ดีขึ้น

การค้นคว้าข้อมูลเพื่อออกแบบงานสร้าง

สิ่งที่สำคัญไม่น้อยไปกว่าประเด็นของเรื่องก็คือ การออกแบบงานสร้างสรรค์ เพราะสิ่งนี้จะช่วยทำให้เกิดจุดเด่นที่เป็นเอกลักษณ์ และทำให้เกิดความน่าสนใจ ตั้งแต่ต้นเรื่องจนจบ ถึงแม้ว่าจะมีการประดิษฐ์แต่ก็ยังคงความเป็นธรรมชาติในเนื้อหาและความเป็นจริงอยู่ การทำหน้าที่คือการเล่นอย่างฉลาดกับอารมณ์ความรู้สึกของคนดู สามารถที่จะนำพาคนดูไปยังจุดหมายที่ดีกว่า โดยที่ไม่ปรุงแต่งมากจนเกินไป

ภาพยนตร์เรื่อง Partition สักเวยรักสองแผ่นดิน

ภาพที่ 13 : ปกภาพยนตร์เรื่อง Partition

ที่มา : ภาพยนตร์เรื่อง Partition สักเวยรักสองแผ่นดิน

เป็นเรื่องราวของกืออัน อดีตทหารอินเดีย ซึ่งยอมพลตระวางตัวเองเพื่อกลับคืนสู่บ้านเกิด หลังสงครามจบสิ้น ทำให้อินเดียต้องถูกแบ่งออกเป็นสองฝ่าย และนำไปสู่การแบ่งเป็นประเทศอินเดียและปากีสถาน เหตุตั้งเครียดระหว่างชาวมุสลิมและชาวซิกข์ทวีความรุนแรงขึ้นท่ามกลางเหตุร้าย นาซิม เด็กสาวชาวมุสลิมหนีรอดเหตุนองเลือดจนมาเจอกับกืออัน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

เขายื่นมือเข้าช่วยเหลือและปกป้องเธอ เพื่อลบล้างความผิดที่ไม่อาจดูแลแอนดรูว์
น้องชายของมาร์กาเร็ตได้ และความสัมพันธ์ของทั้งคู่ก็แนบแน่นขึ้น ท่ามกลางความขัดแย้งของ
สองศาสนา นาซิมที่พลัดพรากจากครอบครัวได้กลับหาคครอบครัวอีกครั้ง หากแต่เธอถูกรังตัวเอาไว้
ทำให้ก๊อานต้องไปตามหาถึงปากีสถาน และนำมาซึ่งโศกนาฏกรรมที่นาซิมและวีเจย์ลูกชายต้อง
ประสบพบเจอ

ในภาพยนตร์เรื่องนี้สิ่งที่เห็นคือ แสงเงาที่ดูเป็นธรรมชาติ ไม่จัดแต่งอะไรมากมาย ใช้
แสงจากแหล่งแสงที่ดูแล้วให้ความรู้สึกสด จึงนำมาใช้เป็นแบบในการกำหนดอารมณ์แสงเงาในสาร
คดีชิ้นนี้

ภาพที่ 14 : ตัวอย่างการใช้องค์ประกอบภาพของภาพยนตร์เรื่อง Partiion
ที่มา : ภาพยนตร์เรื่อง Partiion สังกะยรักสองแผ่นดิน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

สรุปการค้นคว้าวิเคราะห์ข้อมูล

ก่อนที่เราจะกำกับภาพยนตร์สารคดีจะต้องตอบก่อนว่า ทำอย่างไรให้ผู้ชมเข้าถึง เข้าใจ ต้องแท้ในสิ่งที่เราสื่อออกไป ทำอย่างไรที่จะทำให้ผู้ชมคล้อยตาม สนใจที่จะติดตามเรื่องราว อีกทั้ง ทำอย่างไรที่จะทำให้ปมต่างๆ ที่มีในเรื่องสามารถคลี่คลาย เฉลยคำตอบให้กับผู้ชมได้

ภาพยนตร์สารคดีชิ้นนี้จะสร้างความเข้าใจให้กับคนดู เห็นบทบาทหน้าที่ของการกระทำ จนคนดูเห็นภาพ เกิดความเข้าใจ จนไปสู่การเปลี่ยนแปลงทางความคิด เห็นถึงผมที่ตามมา

ในแง่ของจุดเชื่อมโยงโครงเรื่องที่จะทำให้ภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้เป็นประเด็นเดียวกัน คือ การแก้ปัญหา การต่อสู้ถึงแม้ว่าการเริ่มต้นจะไม่ได้สวยงาม หากแต่เราพยายาม มุ่งมั่น สุดท้ายสิ่งเหล่านี้ก็จะนำมาซึ่งความสำเร็จ

หากพูดถึงศาสนาซิกข์ในประเทศไทยนั้น นับเป็นศาสนาที่มีอยู่ในประเทศน้อยมาก เป็นเพียงแค่ กลุ่มคนกลุ่มหนึ่ง ซึ่งอดีตมีเพียงไม่กี่ครอบครัว ยี่สิบวันเข้าผู้คนต่างชาติต่างภาษาก็ทยอยเข้ามาเรื่อยๆ จนกลายเป็นกลุ่มใหญ่ เพื่อเป็นการหาสิ่งยึดเหนี่ยวจิตใจ กลุ่มคนชาวซิกข์ในกรุงเทพมหานคร จึงได้สร้างศาสนสถานขึ้นมา นับเป็นเวลาร่วม 500 ปีแล้ว พวกเขายังคงปลูกฝังขนบธรรมเนียมของชาวซิกข์ ให้แก่ลูกหลานได้อย่างไม่เปลี่ยนแปลงจวบจนปัจจุบัน

บทที่ 3

บทภาพยนตร์

สรุปการวางโครงเรื่องภาพยนตร์สารคดี

จากการรวบรวมข้อมูล ค้นคว้า สัมภาษณ์ และสังเกตการณ์ การวิเคราะห์เพื่อเริ่มกระบวนการสร้างสรรค์ จึงกำหนดโครงเรื่อง และแนวทางในการทำงานได้ดังต่อไปนี้

Sequence 1 : กรุงเทพ

เปิดเรื่องด้วยภาพกรุงเทพ เมืองที่ผู้คนจอแจ รวดเร็ว ผู้คนมากมายหลายหลายเชื้อชาติ สภาพสังคมในปัจจุบัน ชาวซิกข์ที่ประกอบอาชีพค้าผ้าอยู่ที่พาหุรัด วิถีชีวิต องค์กรนี้เป็นการบอกว่า จะเล่าเรื่องเกี่ยวกับผู้คน เชื้อชาติ ศาสนาซิกข์ที่ผู้คนในย่านนี้นับถือ

Sequence 2 : ซิกข์

องค์กรนี้เป็นการพาผู้ชมเข้าสู่เนื้อเรื่อง ทำความเข้าใจกับหลักคำสอนของศาสนาซิกข์ พิธีกรรม ประเพณี ข้อปฏิบัติที่ชาวซิกข์ยึดถือ เป็นการบรรยายประกอบภาพ และสัมภาษณ์ผู้รู้

Sequence 3 : สังคมโลก

องค์กรนี้จะพูดถึงปัญหาในปัจจุบัน ชาติตะวันตกที่พาเราหลงมัวเมาไปกับความศิวิไลซ์ จนหลงลืมศาสนา จะเป็นการสัมภาษณ์ บรรยายประกอบภาพ

Sequence 4 : เข้าวัด

เมื่อเราเจอปัญหาที่ต้องเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาเหล่านั้น กลุ่มชาวซิกข์เขาเรียนรู้ที่จะแก้ปัญหาโดยการปลูกฝังให้เด็ก เยาวชน เข้าวัดสวดมนต์ตั้งแต่เล็กๆ เป็นฝึกให้เป็นความเคยชิน เยาวชนจึงรู้สึกว่าการเข้าวัดสวดมนต์ไม่ได้เป็นเรื่องที่ไกลตัวเลย

บทภาพยนตร์สารคดี

บทภาพยนตร์สารคดี "ชุมชนชาวซิกข์" (SIK COMMUNITY TEMPLE)

ความยาว 10 นาที

Sequence 1 : กรุงเทพ

- เปิดด้วยภาพผู้คนจ่อเงาใจกลางเมือง
- ภาพชื่อเรื่อง ค่อยๆ fade ขึ้นมา
- ตัดภาพมายังตึกอาคารบ้านเรือนพร้อมตัดสลับกับภาพชาวซิกข์กำลังทำกิจกรรมยามเช้า
- ภาพชาวซิกข์ทำงานย่านพาหุรัด
- ภาพชาวซิกข์กำลังจัดเตรียมผ้าเพื่อขายของ
- ภาพชาวซิกข์ออกมาจับจ่ายซื้อของ
- ภาพวัดซิกข์
- ภาพชาย หญิง เด็ก ต่างกำลังเดินทยอยกันเข้าประตูวัด

Sequence 2 : ซิกข์

คุณสุเทพ วิริยะอมฤกษ์ ผู้ให้หลักธรรมคำสอนของศาสนาซิกข์ คุณธารินทร์ จำปี

- ภาพประตูหน้าวัดซิกข์พร้อมเสียงสวดมนต์
- ภาพภายนอกตัวอาคารวัดซิกข์
- ภาพภายในวัดซิกข์โดยมีผู้คนที่กำลังกราบไหว้ที่บูชาพร้อมกับตัดสลับภาพมายังคนสวด
- ภาพพิธีกรรมภายในวัด
- ภาพผู้คนที่กำลังนั่งฟังคำสวดและรอทำพิธีกรรม
- เปิดตัวคุณสุเทพ วิริยะอมฤกษ์ตัดสลับกับคนที่กำลังทำพิธีกรรม
- ภาพหนังสือสวดมนตร์
- เปิดตัวคุณธารินทร์ จำปีพร้อมกับตัดสลับกับภาพวัดซิกข์โดยรอบทั้งภายในและภายนอก
- ภาพผู้คนที่มาสวนภวานานา
- ภาพประเพณีแต่งงาน
- ภาพผู้คนที่กำลังเตรียมพิธีแต่งงาน
- ภาพผู้คนที่มาร่วมงานแต่งงาน

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

- ภาพคนแต่งงานกำลังทำพิธีพร้อมกับตัดสลักับภาพคนกำลังทำพิธี
- ภาพพิธีแต่งงานเสร็จสิ้น

Sequence 3 : สังคมโลก

คุณสุเทพ วิริยะฤกษ์

- ภาพกิจกรรมภายในวัด
- ภาพผู้คนมาราบไหว้พระผู้เป็นเจ้าของเจ้า
- ภาพชาวซิกข์กำลังนั่งฟังคำสวดของพระผู้เป็นเจ้าของเจ้า
- ภาพinsert ต่างๆ เช่น ผู้คนภายในวัดซิกข์ คนกำลังทำพิธี เป็นต้น

Sequence 4 : เข้าวัด

คุณสุเทพ วิริยะฤกษ์

- ภาพคุณสุเทพ วิริยะฤกษ์ให้สัมภาษณ์แล้วตัดภาพคนกำลังบูชาด้วยดอกไม้
- ภาพเด็กกำลังนอนเล่นอยู่ในวัดซิกข์
- ภาพแทนบูชาที่ชาวซิกข์ต่างมาราบไหว้
- ภาพคนกำลังสวดให้พรพระผู้เป็นเจ้าของเจ้าพร้อมกับทำพิธีกรรม
- ภาพสถาปัตยกรรมของวัดซิกข์อย่างละเอียด

บทที่ 4

ขั้นตอนการสร้าง

การเตรียมงานก่อนการถ่ายทำภาพยนตร์สารคดี (Pre-Production)

ในการผลิตภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ขั้นตอนเตรียมงานก่อนถ่ายทำ และขั้นตอนการถ่ายทำคือ จะดำเนินการทำไปพร้อมๆ กัน ซึ่งในการเตรียมงานก่อนถ่ายทำนั้น แบ่งออกเป็น 2 ช่วง คือ

ในช่วงแรก คือการเตรียมศึกษาเนื้อหา ข้อมูลเบื้องต้นว่า เขาเป็นใคร ทำอะไร ที่ไหน อย่างไร ความน่าสนใจอยู่ที่ตรงไหน อะไรคือความขัดแย้งที่เกิดขึ้นในเรื่อง ผลที่ได้จะเกิดประโยชน์ต่อคนดูมากน้อยแค่ไหน แล้วขอบเขตของการทำงาน เราจะเข้าไปถ่ายทำเรื่องของศาสนา ซึ่งเป็นเรื่องที่ละเอียดอ่อน ต้องทำความเข้าใจให้ดี ทำไปแล้วจะส่งผลกระทบต่อใครหรือไม่ ภาพของงานจะมีแนวทาง รูปร่างออกมาในลักษณะใด การจัดองค์ประกอบภาพ (mise en scene) ที่เราต้องแสดงความสัมพันธ์ระหว่างวัตถุกับผู้คน ตลอดจนแสงเงา มุมกล้อง การเคลื่อนกล้องนั้นจะมีลักษณะ และแทนความหมายทางภาพยนตร์ได้อย่างไร จนไปสู่ขั้นตอนของการสรุปเป็นประเด็น ทั้งในเรื่องเนื้อหา และในงานสร้างรวมถึงการวางแผนของระยะเวลาการดำเนินการถ่ายทำด้วย

ช่วงที่สอง จะเป็นการเตรียมข้อมูลสำหรับงานถ่ายทำว่าจะไปถ่ายกิจกรรมใด แล้วภาพที่ต้องการในแง่ของโครงเรื่องจะปรากฏออกมาอย่างไร โดยต้องยึดประเด็นเป็นตัวเชื่อมเรื่องให้เป็นเรื่องเดียวกัน รวมถึงการเก็บข้อมูล เพื่อไปตั้งเป็นคำถามในขั้นตอนการสัมภาษณ์ เพราะงานช่วงนี้จะต่อเนื่องกับงานช่วงแรก เราจะได้เรียนรู้และร่วมทำกิจกรรมพร้อมกับการถ่ายทำไปด้วยกัน ผลที่ได้จะทำให้เราเริ่มสนิทสนม คุ้นเคย ความตึงเครียดตลกขบขัน จะค่อยๆ หายไป ส่วนช่วงของการถ่ายทำ เราจะต้องถ่ายตามประเด็นที่เราขีด และเดินไปตามเส้นเรื่องหรือโครงเรื่องที่วางไว้ เพราะมันจะช่วยทำให้เราไม่หลงทางในขณะที่ถ่ายทำ ในแง่เนื้อเรื่อง เราจะได้ความสด ความเป็นธรรมชาติ แต่ยังคงต้องประดิษฐ์ในส่วนการจัดองค์ประกอบภาพอยู่ แต่ที่สำคัญ ไม่ว่าจะเล่าเรื่องอะไร ของใคร หัวใจของสารคดีอยู่ที่สิ่งที่คนดูหวังจะได้รับ นั่นก็คือ แก่นสาระและความคิด เพราะสารคดีต่างจาก

หนังทั่วไปตรงที่ มันเป็นเครื่องมือชั้นดีในการจุดประกายให้คนดูอย่างลุกขึ้นมาทำบางสิ่ง เพื่อเปลี่ยนแปลงตัวเองและสังคม นี่คือนี่สิ่งที่คนทำสารคดีคิดถึงอยู่เสมอ สารคดีไม่ใช่เพียงแค่ผลผลิตของการนำองค์ประกอบภาพต่างๆ มาจัดวางเข้าด้วยกัน แต่ที่สำคัญเราจะต้องสร้างมันด้วยความรู้สึกนึกคิด บวกกับความพยายามด้วยถึงจะสำเร็จ และไม่ลืมที่จะวางตัวเองเป็นคนดู แล้วรู้สึกกับการเดินทางของหนังไปด้วย เข้าสู่กระบวนการทำงานส่วนสุดท้าย คือกระบวนการหลังการถ่ายทำ หรือกระบวนการตัดต่อนั่นเอง ข้อเสียอยู่ที่เรามีฟุตเทจอยู่มาก ซึ่งจะส่งผลต่อการตัดต่อ แต่ข้อดีคือเราจะมีฟุตเทจหลายส่วน และในความมากมายนั้นทำให้เราสามารถที่จะเลือกหยิบใช้ส่วนที่เป็นใจความสำคัญและส่งผลต่อการดำเนินเรื่องซึ่งการเตรียมงานก่อนถ่าย และการถ่ายทำของสารคดีเรื่องนี้ มีลำดับขั้นตอนการทำงานดังนี้

1. การวางแผนก่อนการถ่ายทำ

หลังจากที่เราได้ผ่านการเตรียมข้อมูลเบื้องต้นไปแล้ว ในส่วนต่อไปที่จะต้องทำ คือการกำหนดวางแผนการทำงาน หรือตัวกำหนดเวลา ว่าในแต่ละช่วง หรือตั้งแต่เริ่มต้นจนจบงานเราจะต้องทำอะไรบ้าง ดังนั้นเราจะเห็นภาพโดยรวมทั้งหมด รวมถึงการเบียดเบียนเครื่องมือ อุปกรณ์เพื่อใช้สำหรับการถ่ายทำ ถ้าเปรียบเทียบกับมืออาชีพ กระบวนการนี้สำคัญเป็นอย่างมาก เพราะไม่แค่เป็นตัวกำหนดเรื่องเวลากับบุคคลเพียงคนเดียว

2. การเตรียมอุปกรณ์

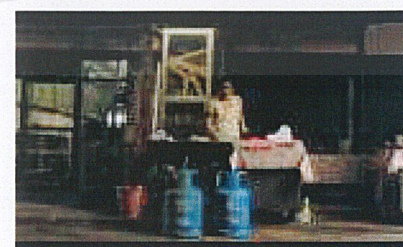
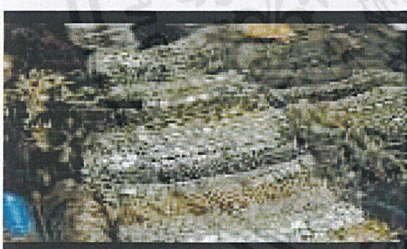
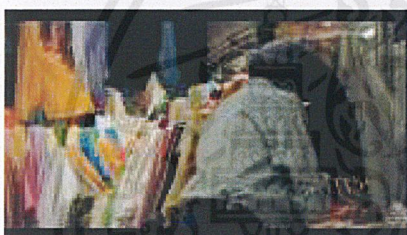
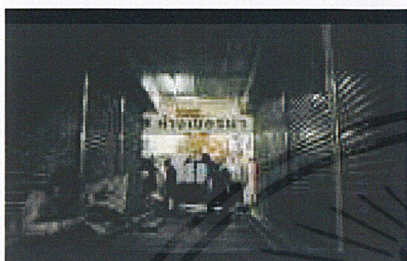
การผลิตภาพยนตร์สารคดีในครั้งนี้ เน้นที่ความคล่องตัว เนื่องจากการถ่ายทำจะต้องมีการเดินทาง ดังนั้นการเตรียมอุปกรณ์จึงจำเป็นต้องจัดเตรียมให้มีความคล่องตัว เล็กของที่สำคัญและสะดวกต่อการพกพา หยิบใช้ได้รวดเร็ว เพราะเราไปถ่ายในสถานที่จริง ไม่สะดวกในการเคลื่อนย้ายขณะถ่ายทำ

การถ่ายทำภาพยนตร์สารคดี (Production)

ในกระบวนการถ่ายทำนั้น เราจะเริ่มทำไปพร้อมกับการเตรียมงานจนจบลงที่การสัมภาษณ์ การถ่ายทำสารคดีจำเป็นที่จะต้องใช้เวลาอดทน เฝ้ารอ เพื่อบันทึกเหตุการณ์เรื่องราวความเป็นจริงที่เกิดขึ้น และคอยรับมือกับสถานการณ์ต่างๆ เพราะเราไม่รู้ว่าจะเกิดเหตุการณ์อะไรขึ้นบ้าง ทุกอย่างเรียกได้ว่าเป็นความสด หรือความเป็นธรรมชาติที่ไม่มีการตระเตรียมมาก่อน เราจะรับรู้ได้จากการที่เราบันทึกมัน ได้เรียนรู้ในการแก้ไขปัญหาต่างๆ และยังเป็นการศึกษาความรวดเร็วและความคล่องตัวในการทำงานอีกด้วย

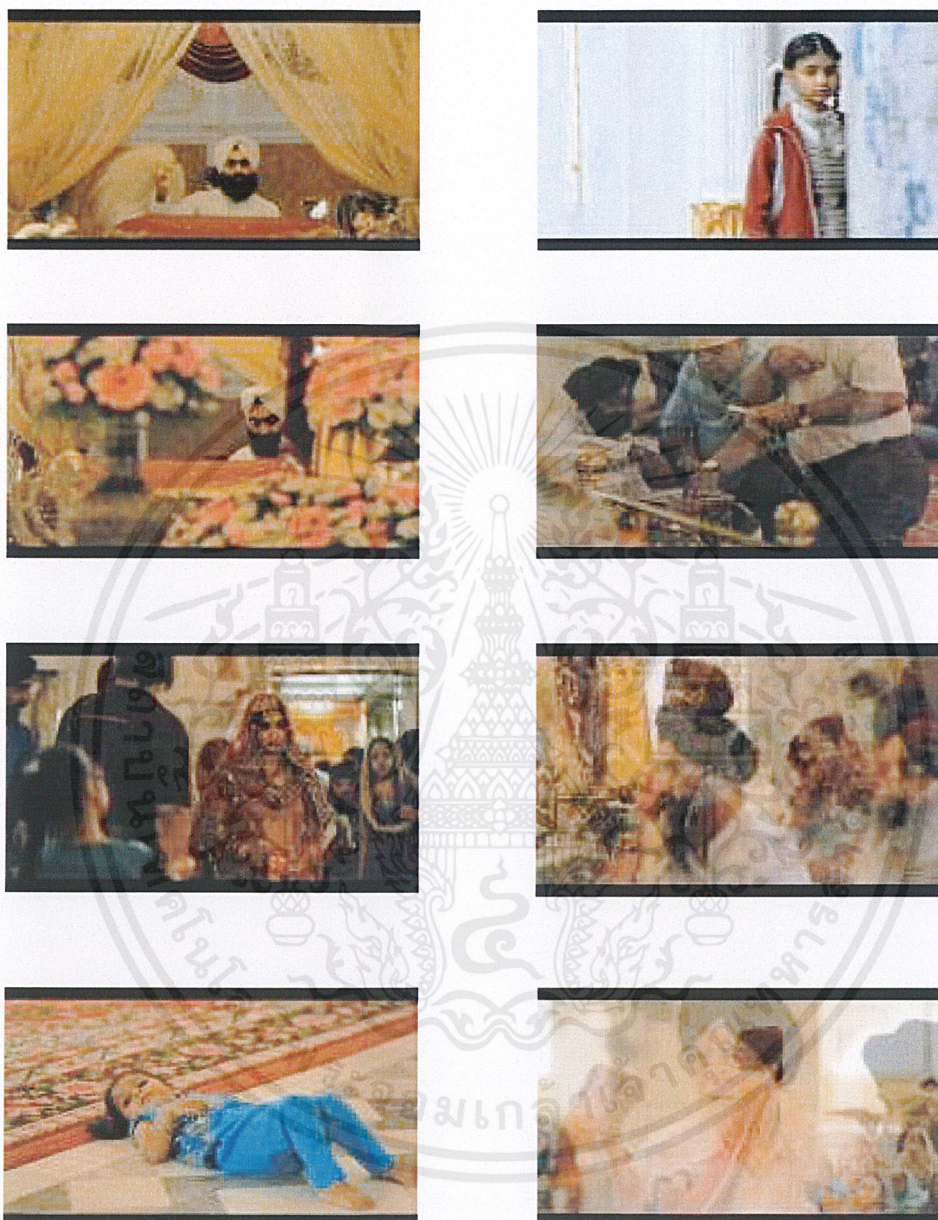
ภาพของสารคดีชิ้นนี้ จะสร้างความเข้าใจให้กับคนดูจนคนดูเกิดความเข้าใจและเห็นถึงความอดทนที่จะต่อสู้กับปัญหาและอุปสรรค ดังนั้นลักษณะการบันทึกภาพจึงแบ่งออกเป็น 2 ส่วนคือ

1. การถ่ายทำภาพบรรยากาศ กิจกรรมประจำวันในวัดซิกข์ ภาพบรรยากาศ กิจกรรมประจำวันที่เกิดขึ้นในวัดซิกข์ เช่น การสวดภาวนานาม พิธีกรรมที่เกิดขึ้น รวมถึงการ insert ภาพ

ภาพที่ 15 : การถ่ายทำกิจกรรมของชาวซิกข์

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

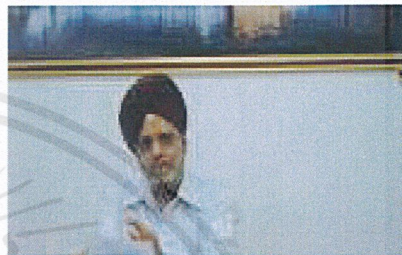
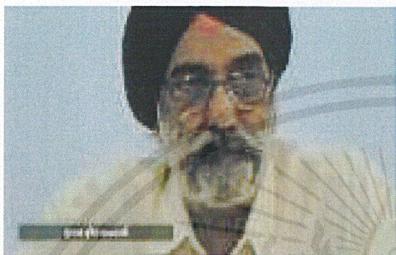

ภาพที่ 16 : การถ่ายทำกิจกรรม พิธีกรรมภายในวัด

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้าไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

2. การสัมภาษณ์

สารคดีชิ้นนี้ ขั้นตอนการสัมภาษณ์เป็นเรื่องที่สำคัญมาก เพราะจำเป็นที่จะต้องใช้ประกอบในการเล่าเรื่อง โดยใช้การตัดต่อ แบ่งออกเป็นบทสัมภาษณ์ในประเด็นต่างๆ แล้วตัดสลับกับภาพที่เราถ่ายทำมา ซึ่งการตัดต่อสามารถเปลี่ยนแปลงบทบาทยนตร์ได้เสมอ เมื่อเราได้ footage แต่เราต้องคงไว้ซึ่งประเด็นที่ต้องไม่เปลี่ยนแปลงบท

ภาพที่ 17 : การสัมภาษณ์

การวางแผนก่อนการตัดต่อ

กระบวนการนี้เป็นขั้นตอนของการสรุปจากข้อมูลที่เราเก็บรวบรวมมาทั้งหมด ทั้งภาพและเสียงจากการถ่ายทำ โดยจะนำข้อความที่ได้จากการสัมภาษณ์มาสรุปเป็นบทในการตัดต่อ จะสะดวกในการเลือกภาพมากขึ้น เกิดความเป็นระเบียบเรียบร้อยและง่ายต่อการเลือก footage มาใช้ และสามารถตรวจสอบได้ว่าภาพหรือเสียงที่เราต้องการอยู่ในเทปม้วนไหน และเข้าสู่กระบวนการหลังการถ่ายทำ หรือช่วงลำดับภาพต่อไป

งานหลังการถ่ายทำภาพยนตร์สารคดี (Post-Production)

งานหลังการถ่ายทำถือได้ว่าเป็นอีกส่วนหนึ่งของงานที่มีความสำคัญ โดยจะนำข้อมูลทั้งหมดมารวบรวมทำการเรียงลำดับและตัดต่อ ให้ออกมาเป็นเรื่องราวที่สมบูรณ์ โดยก่อนการตัดต่อจะต้องมีการเตรียมบท เตรียม footage รวมไปถึงอุปกรณ์ในการตัดต่อต่างๆ ให้พร้อม และจึงเริ่มทำการลำดับ โดยการทำภาพยนตร์สารคดีชิ้นนี้มีเวลาที่จำกัดให้ไม่นานจนเกินไป ที่จะไม่ให้คนดูเบื่อ จึงจำเป็นที่จะต้องทำการลำดับภาพให้กระชับ ไม่ยืดเยื้อ

1. อุปกรณ์ และเทคนิคในการลำดับภาพ

การตัดต่อภาพยนตร์สารคดีเรื่องนี้ ใช้โปรแกรม Adobe Premiere CS4 ในการตัดต่อ เพราะสะดวกและรวดเร็ว โดยเริ่มจากการนำ footage ทั้งหมด มาดูว่ามีอะไรบ้าง แล้วคัดออกมาแบ่งเป็นส่วนๆ ตามที่วางไว้ ใส่งในคอมพิวเตอร์ จากนั้นก็ลำดับการตัดต่อภาพ โดยเริ่มจากการนำภาพทศวรรษมาสักตัดแบ่งประเด็นและความน่าสนใจ โดยตัดสลับภาพกิจกรรมต่างๆ โดยใช้เสียงบรรยากาศและเสียงสัมภาษณ์เป็นหลัก แต่อาจจะมีการใช้เสียงดนตรีเพื่อเชื่อมแต่ละ Sequence เข้าด้วยกัน ใช้ในการเปลี่ยนภาพ เพื่อดึงให้คนดูคล้อยตาม โดยการตัดต่อจะแบ่งเป็นส่วนๆ แต่ละประเด็นตามที่ได้ออกมาไว้ หลังจากนั้นก็เอาทั้งหมดมารวมเข้าด้วยกัน เพื่อดูว่า ขาด หรือเกินในส่วนใด แล้วนำเรื่องทั้งหมดมาร้อยให้เป็นเรื่องเดียวกัน

2. ขั้นตอนการตัดต่อเสียง

ขั้นตอนการตัดต่อเสียง จะทำไปพร้อมๆ กับการลำดับภาพ ใช้เสียงบรรยากาศและเสียงสัมภาษณ์โดยส่วนใหญ่เพื่อรักษาความสดเอาไว้ แต่มีการใช้เสียงดนตรีเพื่อช่วยในการเชื่อมภาพให้สมบูรณ์บ้างในบางช่วง เพื่อช่วยให้นักดูติดตามได้อย่างไม่ขาดตอน

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

บทสรุป

การทำงานในทุกๆ ประเภทย่อมเกิดปัญหา สำหรับการผลิตผลงานเชิงสร้างสรรค์ก็เช่นกัน การวางแผนการทำงานให้ดี รวมไปถึงการจัดการอย่างเป็นขั้นตอน จึงเป็นสิ่งที่จะสามารถทำให้การทำงานประสบความสำเร็จได้ ดังนั้น จากการได้ศึกษาการผลิตภาพยนตร์สารคดีในเรื่องชุมชนชาวซิกข์ สิ่งแรกที่จะได้ก็คือ ทักษะกระบวนการคิด วิเคราะห์ ในการผลิตภาพยนตร์สารคดี ฝึกการตัดสินใจ การแก้ไขปัญหา และฝึกที่จะทำงานให้มีความรวดเร็วอย่างมีประสิทธิภาพ รวมทั้งยังได้ประสบการณ์ การทำงานร่วมกับผู้อื่น มีการติดต่อ แลกเปลี่ยนความคิด เรียนรู้ที่จะขอความช่วยเหลือ และได้บทเรียนว่าการที่เราเข้าไปศึกษา หรือทำอะไรที่เกี่ยวข้องกับชีวิตของคน สิ่งที่เราต้องคำนึงเป็นสำคัญก็คือ จะต้องไม่ส่งผลร้ายต่อคนๆ นั้น หรือใครก็ตาม เพราะสิ่งที่เรานำเสนอเป็นชีวิตจริงในสังคม การผลิตผลงานชิ้นนี้ถือได้ว่าเป็นอีกประสบการณ์หนึ่งที่จะช่วยให้เราได้พัฒนาศักยภาพในด้านต่างๆ ทั้งความคิด และการทำงานครั้งต่อไป ถ้ายังได้ศึกษามาก ดูมาก ฟังมาก และอ่านมาก ก็จะทำให้เรารู้มากขึ้นตามไปด้วย

การถ่ายทำ สิ่งสำคัญคือบทภาพยนตร์สารคดี เพราะจะเป็นส่วนช่วยให้เรามีประเด็นที่มั่นคง ทำให้เรามีความชัดเจนในแนวทางการผลิต รวมทั้งรู้จักที่จะเลือกมุมมองในการนำเสนอ มองเห็นในส่วนที่คนอื่นมักข้าม เติมไปด้วยวิธีที่สร้างสรรค์เพื่อให้เกิดการจดจำ และน่าสนใจ สิ่งที่เราต้องมีคือ ความขยัน และความพยายามอย่าย่อท้อ ก่อนที่จะเริ่มการผลิต จะต้องคิดอยู่เสมอว่า สิ่งที่เราเลือกจะทำจะต้องเป็นสิ่งที่เราสนใจ และพร้อมที่จะอยู่กับมันเป็นระยะเวลาหลายเดือน ทุกครั้งที่ออกกองถ่ายจะต้องทำการบ้าน เตรียมเครื่องมืออุปกรณ์ และตื่นตัวอยู่กับการทำงานอยู่เสมอ หากเราช้าหรือไม่มีความมั่นใจ อาจทำให้เราพลาดเหตุการณ์สำคัญๆ แต่สิ่งที่เราทำทั้งหมดจะต้องเป็นสิ่งที่ไม่สร้างปัญหาให้กับใคร อีกทั้งยังต้องเตรียมพร้อมรับมือกับปัญหาที่ไม่คาดฝัน หรือความไม่สะดวกในการถ่ายทำ เพราะที่ๆ เราไปถ่ายอาจจะไม่ได้มีที่ให้ตั้งกล้องและมีมุมที่เหมาะสมเสมอไป อาจทำให้เราไม่ได้ภาพจากมุมที่ต้องการ เราจึงจำเป็นต้องคอยมองและคิดอยู่เสมอว่า หากไม่ได้

มุมมองที่เราวางแผนไว้ เราจะแก้ปัญหาอย่างไร หรืออาจจะมีเหตุการณ์ที่ไม่คาดคิดเกิดขึ้น อย่างเช่น เมื่อเราไปถึงแล้วไม่สามารถถ่ายทำได้ งานที่ทำไม่เป็นไปตามตารางที่วางไว้ เราไม่ได้ภาพที่ต้องการ ความตื่นกลัว กระตือรือร้นจึงเป็นสิ่งสำคัญที่ทำให้เรารู้ต่อไปอย่างไม่ย่อท้อ แก่ปัญหาที่พร้อมจะเข้ามาอย่างสม่ำเสมอ

การประสานงานก็เช่นกัน เราจำเป็นต้องอ่อนน้อมถ่อมตน เพื่อที่จะให้คนที่เราไปติดต่อ ไม่ว่าจะเรื่องสถานที่ขอยืมทำ หรือกับผู้ที่ผ่านไป ผ่านมาในบริเวณนั้น เพราะอาจทำให้เราได้ภาพที่ไม่คาดคิดก็ได้ อีกทั้งยังมีคนคอยยินดี ให้ความช่วยเหลือซึ่งถือว่าเป็นสิ่งที่ดีอย่างมาก และสิ่งที่ต้องคำนึงอีกอย่างก็คือ

การทำงานหลังการถ่ายทำ หรือในช่วงการลำดับภาพติดต่อ เราควรที่จะวางแผนให้ดี เพราะการที่เราไม่พูดเจมาหลาย ทำให้ต้องเสียเวลาในการนั่งเลือก เนื่องจากเวลาที่เรานั่งจำกัดจะทำให้เราเกิดความกดดันเป็นอย่างมาก เราจึงต้องมีความอดทน ไม่ท้อถอย

ข้อเสนอแนะ

ความไม่ชัดเจนในความต้องการของเราในสิ่งที่ต้องการนำเสนอ ความต้องการอะไร อะไรคือสิ่งที่ใช่หรือไม่ใช่ เป็นปัญหาแรกที่เราจะพบ มันเกิดจากความคิดของเรานั้นเอง ว่าอะไรคือสิ่งที่ใช่หรือไม่ใช่ ชอบหรือไม่ชอบ และความไม่แน่ใจว่าสิ่งที่ต้องการจะเหมาะสมหนึ่งเราหรือไม่ และเราจะสามารถทำให้มันดำเนินไปตามนั้นได้หรือไม่ เราจึงจำเป็นต้องศึกษาให้มาก มองภาพให้กว้าง และตอบตัวเองให้ได้

การเขียนบทภาพยนตร์ เราอาจจะไม่ได้ตามสิ่งที่คิดไว้เสมอ ด้วยขีดจำกัดของการทำงาน เวลา และงบประมาณ ทำให้เราต้องวางแผนควบคุมเพื่อไม่ให้เกิดปัญหา

สิ่งที่สำคัญที่สุด ภาพยนตร์ คือ การสื่อสารว่าผู้กำกับจะสามารถสื่อสารออกไปได้อย่างไร ที่ตนเองต้องการหรือไม่ และเมื่อสื่อสารออกไปแล้ว คนดูสามารถเข้าใจในแบบที่เราวางไว้ได้หรือไม่ นั่นคือสิ่งที่สำคัญ เพราะบางคนไม่สามารถที่จะสื่อสารความต้องการของตนเองออกไปได้ เราจึงต้องใช้ความชัดเจน ใช้ศาสตร์และศิลป์ ในการถ่ายทอดความคิด เพื่อให้ทุกคนที่ได้ชมรับรู้ และตีความไปในทางเดียวกัน และเป็นไปอย่างที่เราต้องการ

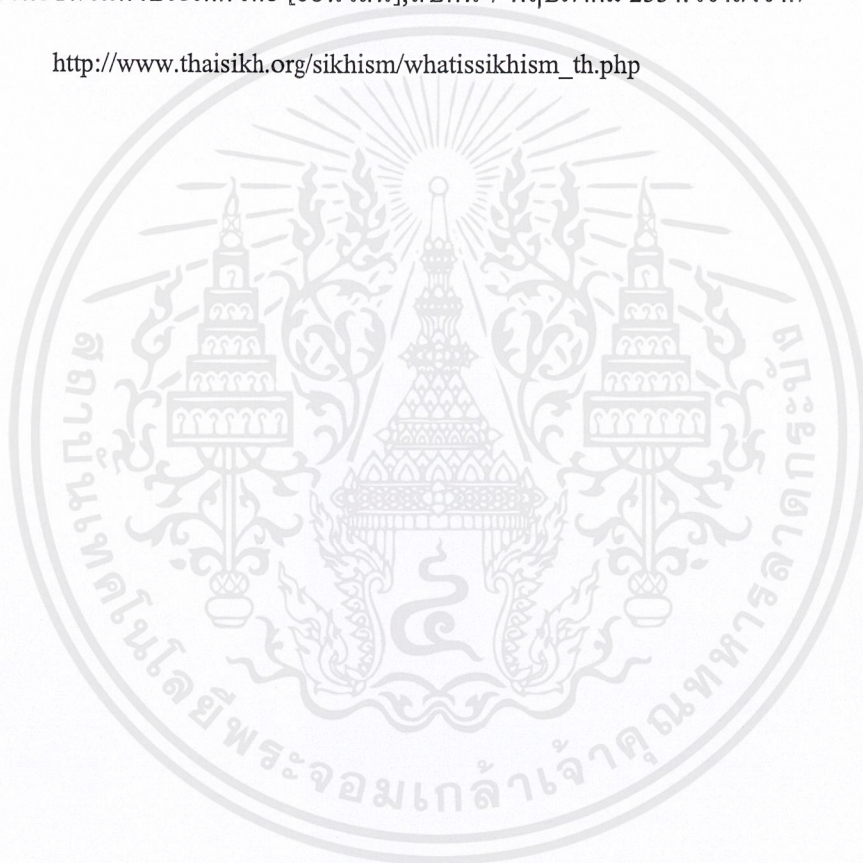
บรรณานุกรม

กฤษกร วงศ์กรวุฒนิ. เขียนคน เขียนสารคดีแบบ ค.คน. กรุงเทพมหานคร: ค.คน, 2551.

ราชบัณฑิตยสถาน. พจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน พ.ศ.2542. กรุงเทพมหานคร : นานมีบุ๊คส์
พับลิเคชันส์, 2546.

สมาคมไทยซิกข์แห่งประเทศไทย [ออนไลน์], สืบค้น 7 พฤษภาคม 2554. เข้าถึงจาก

http://www.thaisikh.org/sikhism/whatissikhism_th.php

เอกสารนี้เป็นเอกสารที่สงวนไว้สำหรับการใช้งานเพื่อการศึกษาเท่านั้น ไม่อนุญาตให้นำไปใช้ประโยชน์ด้านการค้า
ไม่ว่ากรณีใดๆ ทั้งสิ้น อีกทั้งห้ามมิให้ตัดแปลงเนื้อหาและต้องอ้างอิงถึงเจ้าของเอกสารทุกครั้งที่มีการนำไปใช้

ประวัติผู้วิจัย

ชื่อ -สกุล นายมนัสวีร์ กิจพิศุทธิ
 ที่อยู่ FBT อพาร์ทเมนท์
 E-mail : prieo@hotmail.com

ประวัติการศึกษา

พ.ศ.2543 โรงเรียนอนุบาลวัดปิตุลาธิราชรังสฤษฎิ์ จ.ฉะเชิงเทรา
 พ.ศ.2549 โรงเรียนเบญจมราชรังสฤษฎิ์ จ.ฉะเชิงเทรา
 พ.ศ.2553 ปริญญาศิลปกรรมศาสตรบัณฑิต สาขาภาพยนตร์และวิดีโอ
 สถาบันเทคโนโลยีพระจอมเกล้าเจ้าคุณทหารลาดกระบัง

